

Den Europæiske Unions Tidende

C 426

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

62. årgang

18. december 2019

Indhold

IV Oplysninger

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER, KONTORER OG AGENTURER

Revisionsretten

2019/C 426/01

Årsberetning om EU-fællesforetagenderne for regnskabsåret 2018 1

DA

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER,
ORGANER, KONTORER OG AGENTURER

REVISIONSRETEN

Årsberetning om EU-fællesforetagenderne for regnskabsåret 2018

(2019/C 426/01)

INDHOLD

	<i>Side</i>
Akronymer	3
KAPITEL 1: EU-FÆLLESFORETAGENDERNE OG REVISIONSRETTENS REVISION	4
INDLEDNING	4
EU-FÆLLESFORETAGENDERNE	4
Offentlig-private partnerskaber som et effektivt værktøj til at sikre forskning og innovation i Europa	4
FÆLLESFORETAGENDERNE UNDER FORSKNINGSRAMMEPROGRAMMERNE	5
Fællesforetagender under Horisont 2020	6
Ét fællesforetagende under Euratom	7
Fællesforetagenderne ligger i Den Europæiske Union	8
Fællesforetagenderne har forvaltningsmodeller med to eller tre parter	9
Fællesforetagendernes forskningsaktiviteter finansieres af både EU og industri- og forskningspartnerne	11
Kommissionen foretager foreløbige og endelige evalueringer	12
Alle fællesforetagenderne er underlagt de samme budget- og dechargeordninger	12
VORES REVISION	13
Vores mandat omfatter revision af fællesforetagendernes årsregnskaber og transaktioner	13
Vores revision identificerer og adresserer centrale risici	13
KAPITEL 2: OVERSIGT OVER RESULTATERNE AF REVISIONEN	15
INDLEDNING	15
RESULTATERNE AF VORES ÅRLIGE REVISION AF FÆLLESFORETAGENDERNE FOR REGNSKABSÅRET 2018 ER SAMLET SET POSITIVE	15
»Blanke« erklæringer om regnskabernes rigtighed for samtlige fællesforetagender	15
»Blanke« erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber	16

»Blanke« erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber	16
Vores bemærkninger udpeger områder, der kan forbedres	16
Fællesforetagenderne følger op på tidligere års revisionsresultater	22
RESULTATER FRA ANDRE NYLIGT OFFENTLIGGJORTE PRODUKTER FRA REVISIONSRETTE MED FOKUS PÅ FÆLLESFØRETAGERNE	23
KAPITEL 3: REVISIONSERKLÆRINGER FOR EU-FÆLLESFØRETAGERNE	24
3.1. Oplysninger til underbygning af revisionserklæringerne	24
FÆLLESFØRETAGER, DER GENNEMFØRER EU-RAMMEPROGRAMMER	26
3.2. Fællesforetagendet til forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum (SESAR)	26
3.3. Fællesforetagendet Clean Sky	32
3.4. Fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler (IMI)	37
3.5. Fællesforetagendet for brændselsceller og brint (BCB)	42
3.6. Fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab (ECSEL)	47
3.7. Fællesforetagendet for biobaserede industrier (BBI)	52
3.8. Fællesforetagendet Shift2Rail (S2R)	57
FÆLLESFØRETAGENDET UNDER EURATOM	62
3.9. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)	62

Akronymer

Listen over akronymer indeholder de EU-fællesforetagender og andre EU-organer, der er omfattet af denne beretning.

Akronym	Fuldt navn
Artemis	Fællesforetagendet Artemis til gennemførelse af det fælles teknologiinitiativ vedrørende indlejrede computersystemer
BBI	Fællesforetagendet for biobaserede industrier
BCB	Fællesforetagendet for brændselsceller og brint
CAS	Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste
CEF	Connecting Europe-faciliteten
CS	Fællesforetagendet Clean Sky
EASA	Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur
ECSEL	Fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab
ENIAC	European Nanoelectronics Initiative Advisory Council
EIT	Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi
EUAN	Den Europæiske Unions Jernbaneagentur
Euratom	Det Europæiske Atomenergifællesskab
EuroHPC	Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling
EVM	Earned Value Management
F4E	Fællesforetagendet Fusion for Energy
FFR	Flerårig finansiel ramme
GD RTD	Generaldirektoratet for Forskning og Innovation
Horisont 2020	Horisont 2020-rammeprogrammet for forskning og innovation (2014-2020)
IFAC	Den Internationale Revisorsammenslutning
IMI	Fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler
INTOSAI	Den Internationale Organisation af Øverste Revisionsmyndigheder
ISA'er	IFAC's internationale standarder om revision
ISSAI'er	INTOSAI's internationale standarder for overordnede revisionsorganer
ITER	International termonuklear forsøgsreaktor
PMO	Kontoret for Forvaltning og Fastsættelse af Individuelle Rettigheder
RP7	Syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (2007-2013)
S2R	Fællesforetagendet Shift2Rail (det europæiske jernbaneinitiativ)
SESAR	Fællesforetagendet til forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum
TEN-T	Programmet vedrørende det transeuropæiske transportnet

KAPITEL 1

EU-FÆLLESFORETAGENDERNE OG REVISIONSRETTENS REVISION

INDLEDNING

1.1. Den Europæiske Revisionsret blev oprettet ved traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde som ekstern revisor af EU's finanser. I denne egenskab fungerer vi som den uafhængige beskytter af EU-borgernes finansielle interesser, navnlig ved at bidrage til at forbedre EU's økonomiske forvaltning. Flere oplysninger om vores arbejde kan findes i vores aktivitetsrapporter, vores årsberetninger om gennemførelsen af EU-budgettet, vores særberetninger, vores horisontale analyser og vores udtalelser om ny eller ajourført EU-lovgivning eller om andre afgørelser med betydning for den økonomiske forvaltning.

1.2. Inden for dette mandat undersøger vi hvert år regnskaberne for EU's fællesforetagender på forskningsområdet og de underliggende transaktioner.

1.3. Denne beretning præsenterer resultaterne af vores revision af EU's fællesforetagender på forskningsområdet (under ét betegnet »fællesforetagenderne«) for regnskabsåret 2018. Beretningen er struktureret som følger:

- Kapitel 1 beskriver fællesforetagenderne og vores revision
- Kapitel 2 præsenterer de samlede resultater af revisionen
- Kapitel 3 indeholder for hvert af de otte fællesforetagender en revisionserklæring med vores erklæringer og bemærkninger om rigtigheden af deres regnskaber samt om lovligheden og den formelle rigtighed af de underliggende transaktioner.

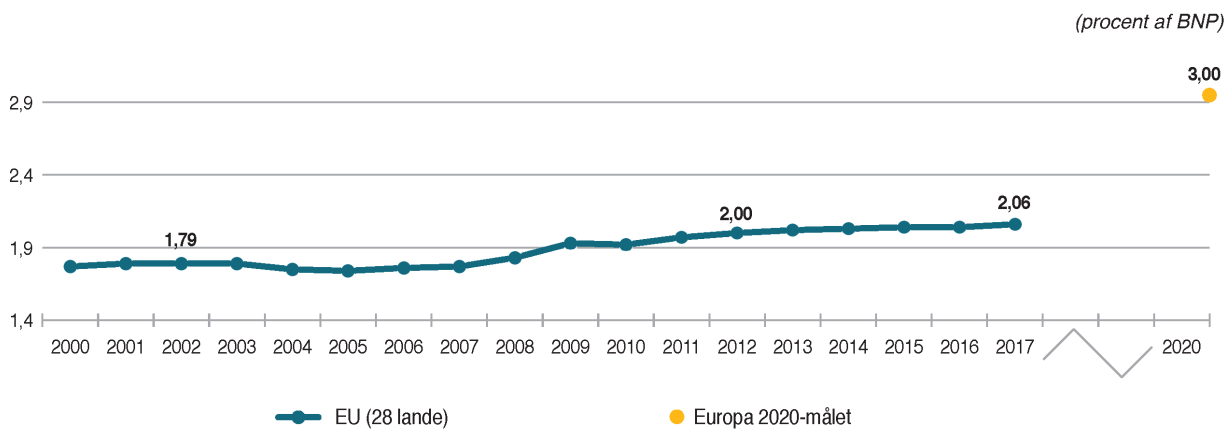
EU-FÆLLESFORETAGENDERNE

Offentlig-private partnerskaber som et effektivt værktøj til at sikre forskning og innovation i Europa

1.4. Et af EU's centrale mål har været at fremme øget forskningsinvestering for at styrke sin konkurrenceevne. Et af de fem hovedmål i Europa 2020-strategien, der blev vedtaget i 2010, er at bruge 3 % af EU's bruttonationalprodukt (BNP) på aktiviteter inden for forskning og udvikling (F&U) (jf. figur 1.1).

Figur 1.1

Nationale bruttoudgifter til F&U i EU-28, 2008-2017

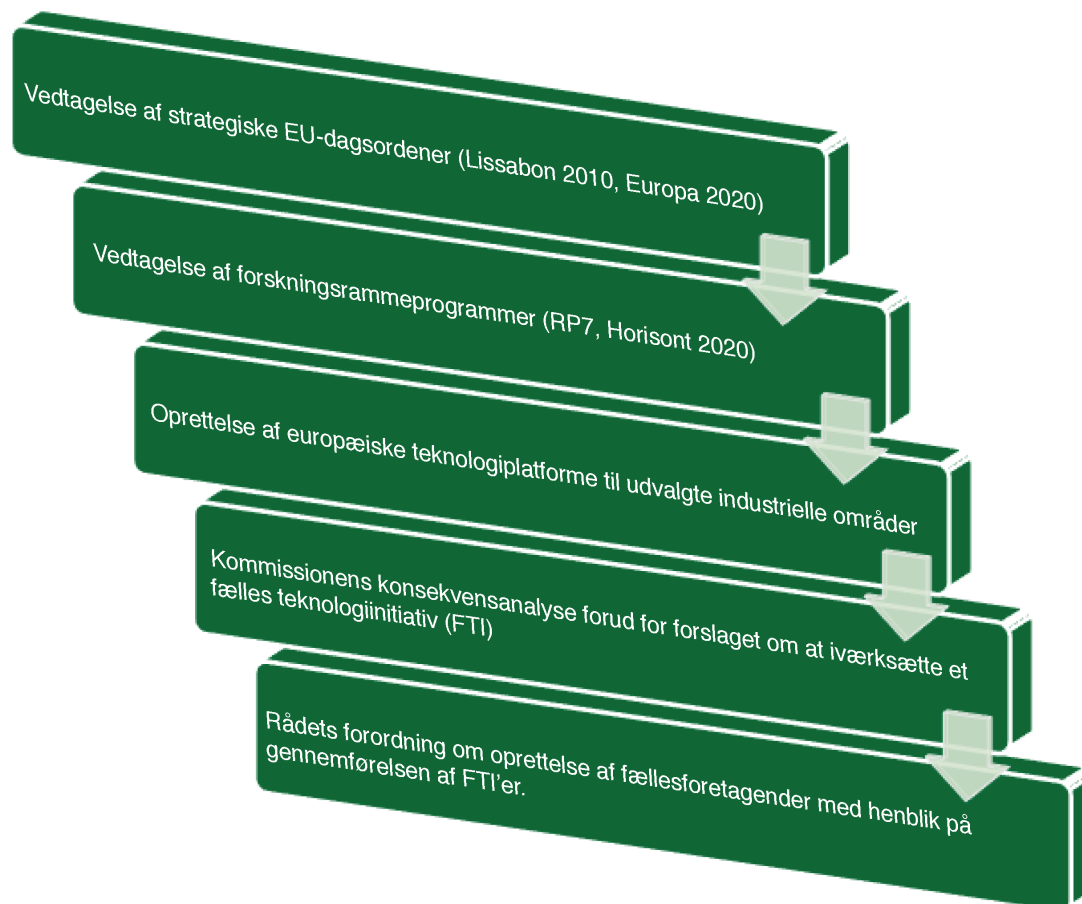
Kilde: Revisionsretten baseret på data fra Eurostat (juni 2019).

1.5. Det er gået langsomt med at opfylde målet på 3 %, men Kommissionen har gjort en fornyet indsats for at omdanne Europas videnskabelige ekspertise til varer og tjenesteydelser, der kan markedsføres. Et centralt element i denne indsats består i at gå sammen med den private sektor og medlemsstaterne for at opnå resultater, som et enkelt land eller en enkelt virksomhed sandsynligvis ikke kan opnå alene.

1.6. I juni 2005 fremlagde Kommissionen rapporten »Fostering Public-Private R&D Partnerships to Boost Europe's Industrial Competitiveness«, hvor den opfordrede til, at der etableredes fælles teknologiinitiativer som dedikerede programmer til gennemførelse af industrispecifikke strategiske forskningsdagsordener, og at disse fik juridisk form af fællesforetagender (jf. figur 1.2).

Figur 1.2

Fra strategiske EU-dagsordener til fællesforetagender

Kilde: Revisionsretten.

FÆLLESFORETAGENDERNE UNDER FORSKNINGSRAMMEPROGRAMMERNE

1.7. Fællesforetagender er partnerskaber mellem Kommissionen og industrien, og i nogle tilfælde også forskningsmiljøet, der har til formål at bringe projektresultater på strategiske forsknings- og innovationsområder tættere på markedet og styrke forbindelsen mellem forskning og samfundsmæssig vækst. De er oprettet i medfør af artikel 187 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde eller (hvad angår Fusion for Energy) artikel 45-51 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab.

1.8. Et fællesforetagende er en form for offentlig-privat partnerskab med status som juridisk person. Det offentlige medlem er typisk Den Europæiske Union (repræsenteret ved Kommissionen), og de private medlemmer er fra industrien og i nogle tilfælde fra forskningsmiljøet. Der er også andre partnere (deltagende stater, internationale organisationer). Fællesforetagenderne vedtager deres egen forskningsdagsorden og tildeler finansiering, hovedsagelig ved åbne indkaldelser af forslag. En undtagelse er F4E, som er ansvarligt for Europas bidrag til ITER, verdens største videnskabelige partnerskab, som har til formål at vise, at fusion er en mulig og bæredygtig energikilde.

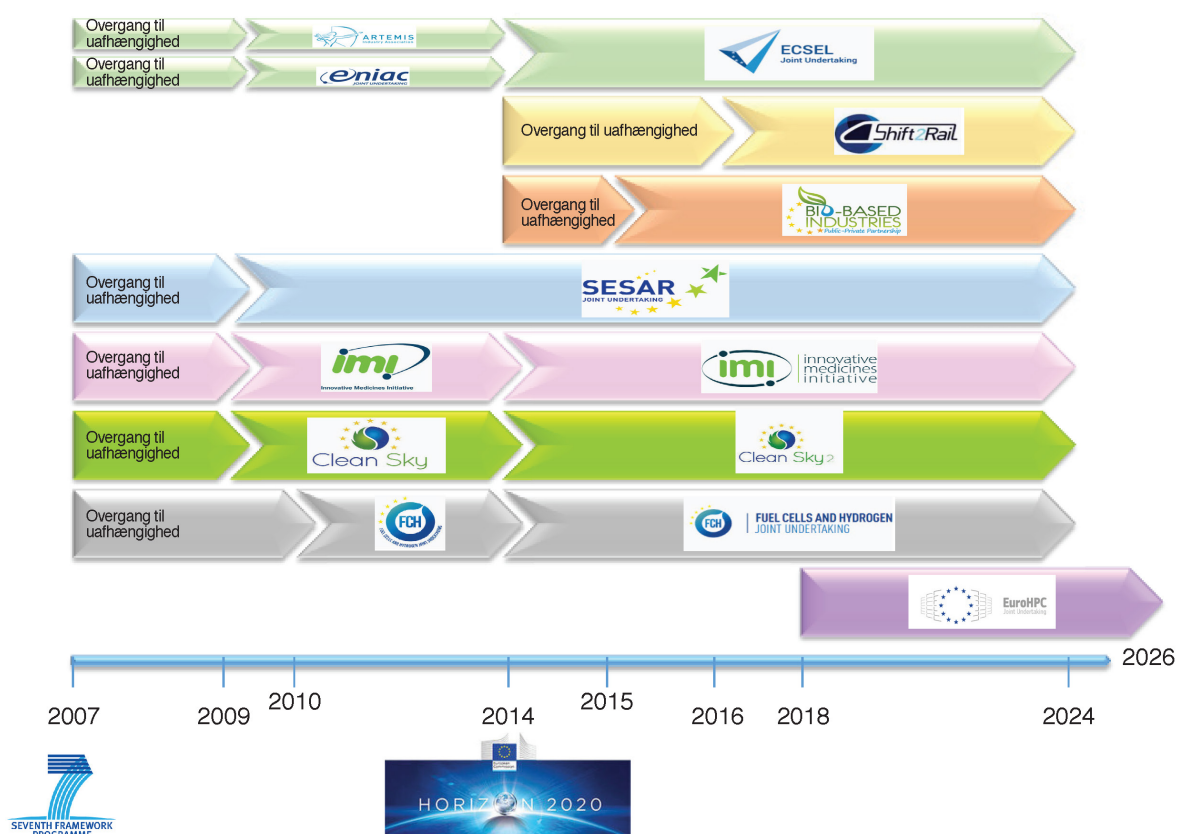
1.9. Fællesforetagenderne er meget synlige og har stor indflydelse på områder, der har afgørende betydning for EU-borgernes hverdag, f.eks. transport, energi, sundhed, bioøkonomien og den digitale økonomi. I denne beretning henviser vi til de specifikke fællesforetagender med deres akronymer, som er angivet forrest i beretningen.

1.10. Under RP7-programmet vedtog Rådet på grundlag af et forslag fra Kommissionen forordningerne om oprettelse af de første seks fællesforetagender vedrørende: forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum (SESAR), Clean Sky (CS), initiativet om innovative lægemidler (IMI), brændselsceller og brint (BCB), nanoelektronik (ENIAC) og indlejrede systemer (Artemis).

1.11. I 2014 blev alle de fællesforetagender, der var oprettet under RP7, forlænget med yderligere ti år (dvs. indtil 2024) under Horisont 2020-programmet. EU's samlede finansielle bidrag til fællesforetagenderne fordobledes. Endvidere blev der oprettet to nye fællesforetagender — vedrørende biobaserede industrier (BBI) og Shift2Rail (S2R) — mens Artemis og ENIAC blev slået sammen til fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab (ECSEL) (jf. figur 1.3).

Figur 1.3

EU-fællesforetagendernes udvikling

Kilde: Kommissionen baseret på Rådets forordninger om oprettelse af fællesforetagenderne, tilpasset af Revisionsretten.

Fællesforetagender under Horisont 2020

1.12. Disse fællesforetagender gennemfører specifikke dele af Horisont 2020 inden for transport (CleanSky2, Shift2Rail og SESAR), transport/energi (BCB2), sundhed (IMI2), biobaserede industrier (BBI) og elektronikkomponenter og -systemer (ECSEL). De enkelte fællesforetagenders hovedmål præsenteres sammen med deres revisionserklæringer i kapitel 3.

1.13. Fællesforetagendet Clean Sky udvikler nye generationer af mere miljøvenlige luftfartøjer. Blandt dets vigtigste resultater hidtil kan nævnes demonstrationsanlægget for dets åbne rotor, laminære vinger, innovative rotorblade og en højtryksmotor til lette helikoptere, innovative isdetektorsensorer og avancerede luftfartselektroniksystemer.

1.14. Fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler (IMI) fremskynder udviklingen af innovative lægemidler, især på områder, hvor der er et uopfyldt medicinsk eller socialt behov. Blandt dets vigtigste resultater hidtil kan nævnes et paneuropæisk netværk af hundredvis af hospitaler og laboratorier, der skal fremme udviklingen af antibiotika, test til forbedring af lægemiddelsikkerheden, en ny tilgang til kliniske forsøg inden for behandling af demens og en bedre forståelse af de underliggende årsager til sygdomme såsom diabetes, reumatoid arthritis og svær astma.

1.15. Fællesforetagendet Shift2Rail (S2R) arbejder med innovation inden for jernbaner for at understøtte realiseringen af det fælles europæiske jernbaneområde. Dets hovedmål omfatter en halvering af jernbanetransportens livscyklusomkostninger, en fordobling af jernbanekapaciteten og en forøgelse af jernbanetransportens pålidelighed og punktighed med op til 50 %.

1.16. Fællesforetagendet til forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum (SESAR) arbejder med at udvikle den næste generation af lufttrafikstyringssystemer. Blandt dets vigtigste resultater hidtil kan nævnes verdens første flyvning i fire dimensioner (3D+tid), fjernstyring af kontrollårne, fri ruteføring med henblik på at reducere flyvetid og brændstofemissioner samt smidig udveksling af oplysninger mellem alle leverandører og brugere af lufttrafikstyringstjenester.

1.17. Fællesforetagendet for brændselsceller og brint (BCB) udvikler rene løsninger til transport, energi og oplagring. Blandt dets vigtigste resultater hidtil kan nævnes udbredelsen af busser, som kører på brændselsceller, til ren offentlig transport, etableringen af en EU-værdikæde for brændselscellestakke med forbedret ydeevne og reducerede omkostninger, udviklingen af elektrolyseteknik til produktion af grøn brint, udviklingen og markedsføringen af enheder til mikrokræftvarmeproduktion i forbindelse med varme- og elforsyning til husholdninger samt bedre og mere holdbare materialer og reduktion af omkostningerne til komponenter og systemer. Det iværksatte også et initiativ for regioner med deltagelse af over 90 regioner og byer og 55 industripartnere, der fremmer synergier og indsatsen for intelligent specialisering i Europa.

1.18. Fællesforetagendet for biobaserede industrier (BBI) gennemfører et program med forsknings- og innovationsaktiviteter i Europa, hvor der foretages en vurdering af adgangen til vedvarende biologiske ressourcer, der kan anvendes til produktion af biobaserede materialer, og støtter på dette grundlag etableringen af bæredygtige biobaserede værdikæder. Blandt dets vigtigste resultater hidtil kan nævnes fremstilling af en række innovative biobaserede produkter til det nye biobaserede samfund.

1.19. Fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab (ECSEL) finansierer forsknings-, udviklings- og innovationsprojekter vedrørende design- og produktionskapacitet på elektronikområdet. Blandt dets vigtigste resultater hidtil kan nævnes CESAR-projektet (omkostningseffektive metoder og processer til sikkerhedsrelevante indlejrede computersystemer), som har haft stor effekt på den europæiske industri for indlejrede systemer, og projektet E3Car, der overvandt de største udfordringer for elektriske køretøjer ved at anvende avancerede halvlederkomponenter.

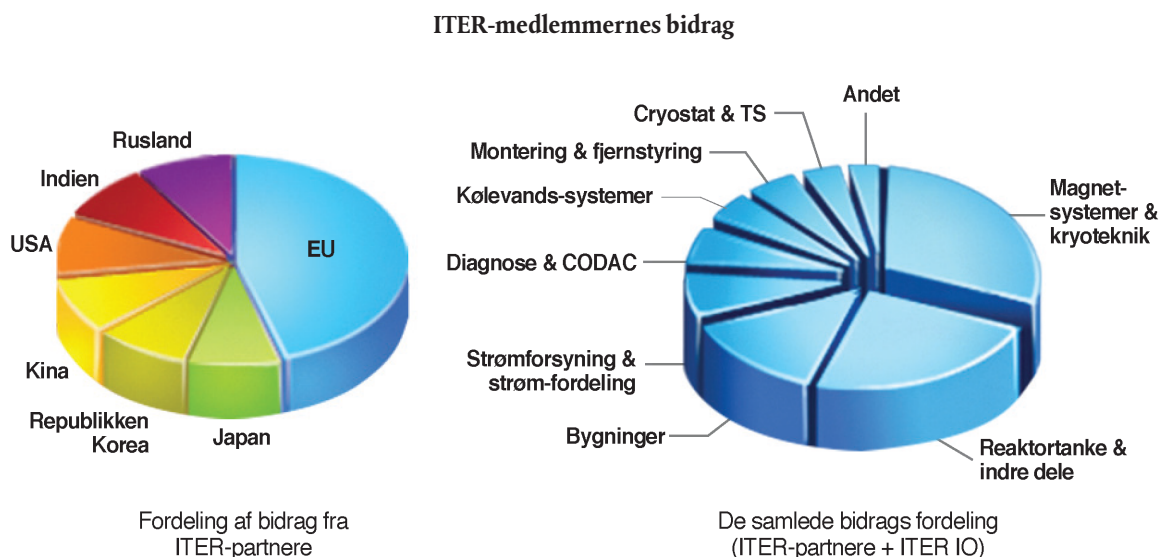
1.20. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC) er det nyeste fællesforetagende, som blev oprettet af Rådet i november 2018. Det er et fælles initiativ mellem EU og andre europæiske lande, hvis formål er at udvikle et økosystem i verdensklasse for arbejde med supercomputere i Europa. EuroHPC vil være operationelt indtil udgangen af 2026. Vi vil revidere dette fællesforetagendes regnskaber for første gang i 2020.

Ét fællesforetagende under Euratom

1.21. ITER-projektet (oprindeligt kaldet den internationale termonukleare forsøgsreaktor) blev officielt igangsat i 1998, og dets skitserings- og projekteringsaktiviteter har stået på i adskillige år. Den 21. november 2006 blev projektdeltagerne formelt enige om at bygge og drive et forsøgsanlæg, som skal vise, at fusion er en videnskabeligt forsvarlig, bæredygtig energikilde i fremtiden. ITER-aftalen trådte i kraft den 24. oktober 2007, som er datoen for ITER-organisationens juridiske oprettelse. Den har hjemsted i Saint-Paul-lès-Durance (Frankrig), og de vigtigste fusionsfaciliteter skal bygges ved Cadarache (France).

1.22. Projektet har deltagelse af syv globale partnere: EU repræsenteret ved Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom), USA, Rusland, Japan, Kina, Sydkorea og Indien. Europa har påtaget sig en ledende rolle og står for 45 % af byggeomkostningerne, hvoraf 80 % finansieres over EU-budgettet og 20 % afholdes af Frankrig, som er værtsland for ITER. De øvrige ITER-medlemmers andel er på ca. 9 % hver. Denne omkostningsfordeling vil ændre sig i driftsfasen, hvor Europa vil tegne sig for 34 % (jf. figur 1.4).

Figur 1.4

Kilde: F4E.

1.23. Til opførelsen af ITER kræves der over 10 millioner komponenter, som fremstilles i fabrikker rundt om i verden. Omkring 75 % af investeringerne går til skabelse af ny viden og nye avancerede materialer og teknologier. Dette giver Europas højteknologiske industrier og SMV'er en værdifuld mulighed for at innovere og udvikle »afledte« produkter til brug uden for fusionsenergisektoren (f.eks. generelt i energisektoren, inden for luftfarten eller i højteknologisk udstyr såsom scannere til kernemagnetisk resonans (NMR-scannere)).

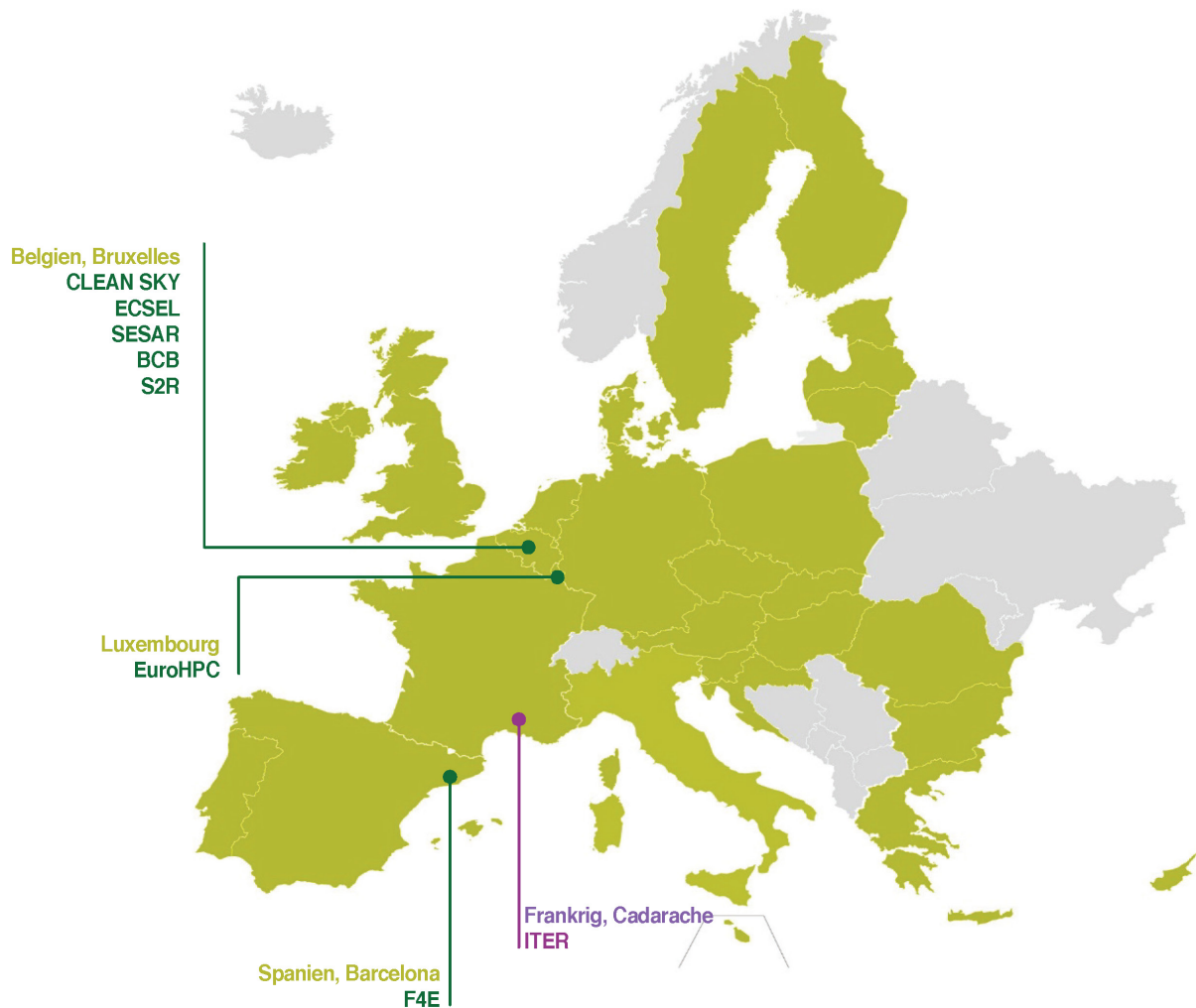
1.24. Fusion for Energy (F4E) er det fællesforetagende, der er ansvarligt for det europæiske bidrag til projektet. Dets hovedmål omfatter levering af Euratoms bidrag til ITER og sikring af aktiviteterne under den bredere strategi, der udføres i samarbejde med Japan med henblik på hurtig realisering af fusionsenergi. Det forbereder og koordinerer også et program til forberedelse af opførelsen af en demonstrationsreaktor for fusionsenergi og dertil knyttede anlæg, herunder det internationale fusionsmaterialebestrålsningsanlæg.

Fællesforetagenderne ligger i Den Europæiske Union

1.25. Syv fællesforetagender ligger i Bruxelles (CS, S2R, SESAR, BCB, IMI, BBI og ECSEL). EuroHPC ligger i Luxembourg.

1.26. F4E ligger i Barcelona i Spanien. ITER (den internationale termionukleare forsøgsreaktor), som Den Europæiske Union bidrager til via F4E, er under opførelse ved siden af Cadarachefaciliteten, som ligger i Saint-Paul-lès-Durance i Provence, Sydfrankrig (jf. figur 1.5).

Figur 1.5

Fællesforetagender i Den Europæiske Union

Kilde: Revisionsretten.

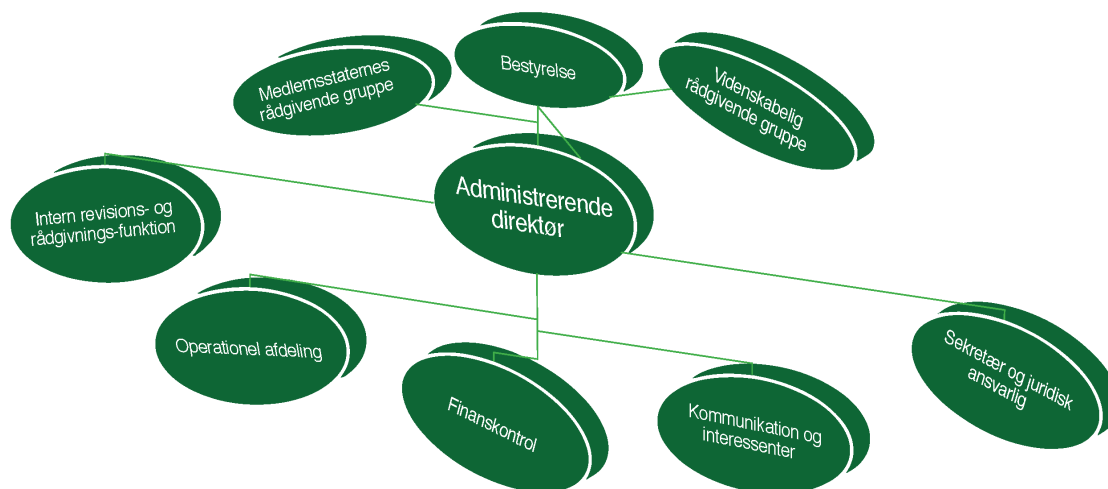
Fællesforetagenderne har forvaltningsmodeller med to eller tre parter

1.27. Selvom fællesforetagenderne har samme juridiske struktur, har de hver deres særlige karakteristika, fordi de beskæftiger sig med innovation og forskning i forskellige sektorer, der er bygget op omkring forskellige markeder. De fleste har en topartsmodel, hvor Kommissionen og industrien (i nogle tilfælde også forskningsmiljøet) er repræsenteret i bestyrelsen og bidrager til fællesforetagendets aktiviteter (SESAR, CS, IMI, BCB, BBI og S2R). Resten har en trepartsmodel, hvor medlemsstaterne, Kommissionen og industrien er repræsenteret i bestyrelsen og bidrager til fællesforetagendets aktiviteter (ECSEL og EuroHPC).

1.28. Figur 1.6 viser fællesforetagendernes generelle forvaltningsstruktur.

Figur 1.6

Fællesforetagendernes generelle forvaltningsstruktur

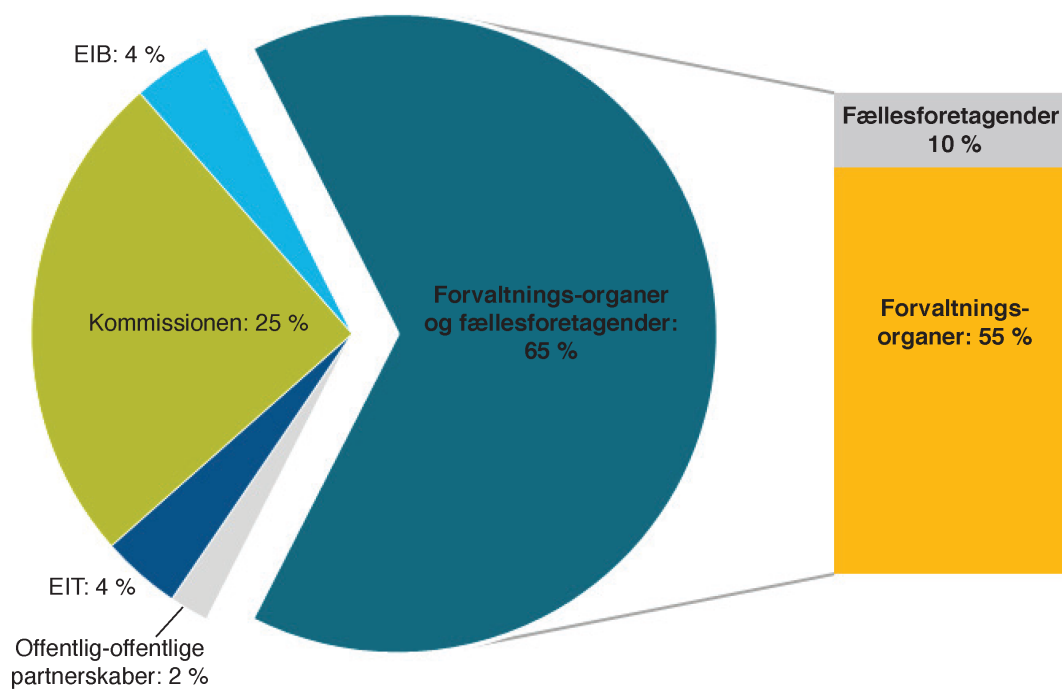

Kilde: Revisionsretten.

1.29. Under den flerårige finansielle ramme (FFR) forvalter fællesforetagenderne ca. 10 %, svarende til 7,2 milliarder euro, af det samlede budget for Horisont 2020, som vist i figur 1.7. EU-finansieringen på 7,2 milliarder euro tiltrækker dog ca. 17 milliarder euro til forsknings- og innovationsprojekter på de Horisont 2020-områder, der er uddelegeret til fællesforetagenderne.

Figur 1.7

Budgettet for Horisont 2020 fordelt på gennemførelsesorganer

Kilde: Revisionsretten baseret på data fra Kommissionen.

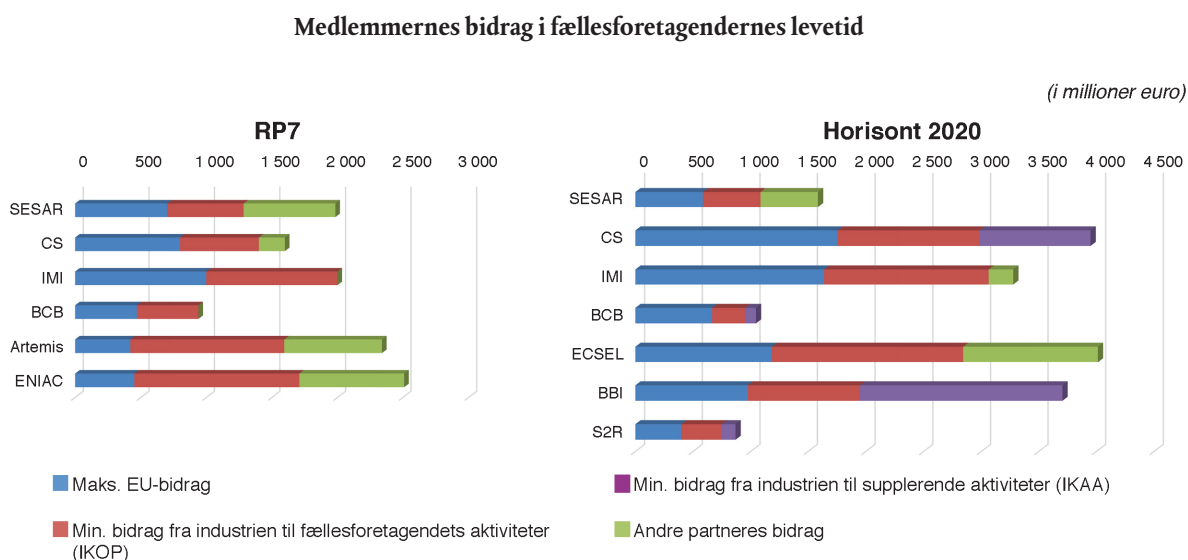
Fællesforetagendernes forskningsaktiviteter finansieres af både EU og industri- og forskningspartnerne

1.30. Alle medlemmerne bidrager til finansieringen af fællesforetagendernes forsknings- og innovationsaktiviteter. På den ene side leverer Kommissionen EU's medfinansiering af fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprojekter i form af kontante midler fra RP7 og Horisont 2020. SESAR modtager også midler fra programmet for transeuropæiske transportnet (TEN-T). På den anden side leverer industri- og forskningspartnerne bidrag i naturalier ved at gennemføre fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprojekter. Kommissionen og de private partnere yder lige store kontante bidrag til at finansiere fællesforetagendernes administrationsomkostninger.

1.31. For så vidt angår fællesforetagendernes RP7-aktiviteter skal industripartnernes bidrag i naturalier være lige så store som EU's medfinansiering af forsknings- og innovationsprojekterne.

1.32. For så vidt angår fællesforetagendernes Horisont 2020-aktiviteter fastlægger de respektive oprettelsesforordninger omfanget af både EU's kontante bidrag og de private medlemmers bidrag i naturalier til forsknings- og innovationsprojekterne, jf. figur 1.8.

Figur 1.8

Kilde: Revisionsretten.

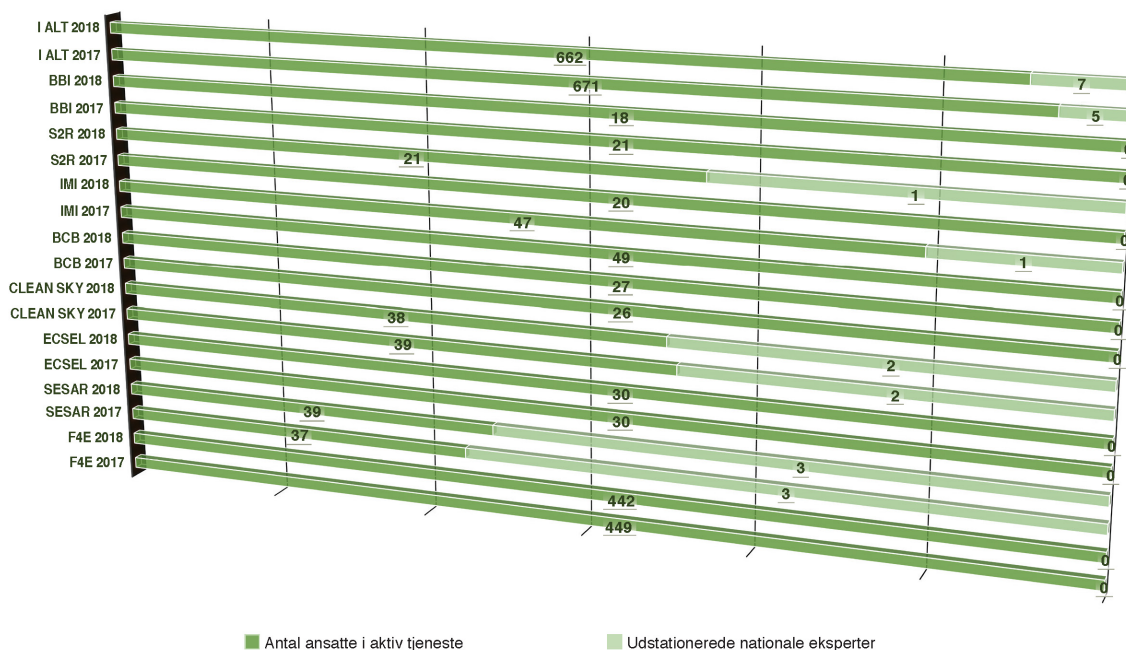
1.33. Der er to typer bidrag fra industrimedlemmerne: Det gælder for samtlige fællesforetagender, at industrimedlemmerne skal yde et minimumsbidrag til de samlede omkostninger ved fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprojekter. Dette bidrag beregnes som forskellen mellem de samlede projektomkostninger og EU-medfinansieringen. I forbindelse med fire fællesforetagender (CS, BCB, BBI og S2R) skal de private medlemmer også yde et minimumsbidrag i naturalier i form af »supplerende aktiviteter«, der ligger uden for fællesforetagendernes arbejdsprogrammer, men er omfattet af fællesforetagendernes mål.

1.34. De syv fællesforetagender, der gennemførte aktiviteter under forskningsrammeprogrammerne, havde i 2018 et samlet betalingsbudget på 1,2 milliarder euro (2017: 1,2 milliarder euro), og F4E havde et betalingsbudget på 0,8 milliarder euro i (2017: 0,85 milliarder euro).

1.35. Ved udgangen af 2018 havde fællesforetagenderne under Horisont 2020 220 ansatte (tjenestemænd, midlertidigt ansatte og kontraktansatte) og syv udstationerede nationale eksperter (2017: 222 ansatte og fem udstationerede nationale eksperter). F4E havde 442 ansatte (2017: 449 ansatte). Antallet af besatte stillinger i fællesforetagenderne i 2017 og 2018 vises i figur 1.9.

Figur 1.9

Antal reelt besatte stillinger pr. fællesforetagende (2017 og 2018)

Kilde: Revisionsretten.

Kommissionen foretager foreløbige og endelige evalueringer

1.36. Som krævet i Rådets oprettelsesforordninger om fællesforetagenderne foretog Kommissionen i 2017 den endelige evaluering af deres resultater under RP7 og midtvejsevalueringer af deres resultater under Horisont 2020.

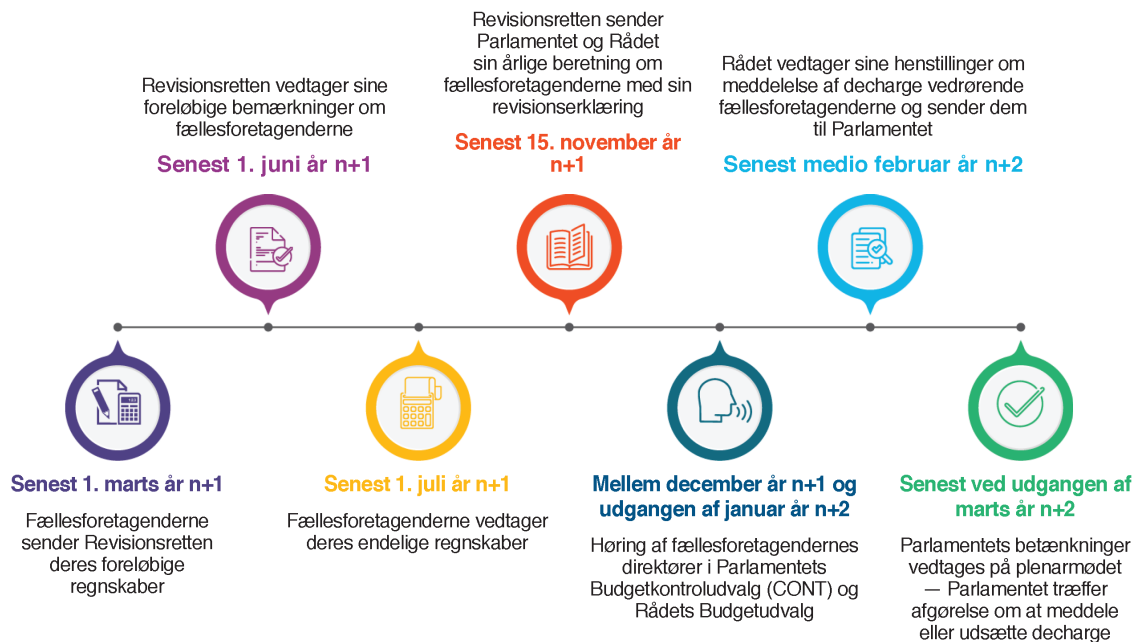
1.37. Disse evalueringer viser, at der er opnået vigtige resultater, bl.a. vedrørende integrering af den europæiske forskning, øget samarbejde på tværs af grænser, sektorer og discipliner, bedre anvendelse af den disponible finansiering og bedre formidling af forskningsresultater.

Alle fællesforetagenderne er underlagt de samme budget- og dechargeordninger

1.38. Europa-Parlamentet og Rådet varetager de årlige budget- og dechargeprocedurer for fællesforetagenderne. Tidsforløbet i dechargeproceduren vises i figur 1.10.

Figur 1.10

Den årlige dechargeprocedure

Kilde: Revisionsretten.

VORES REVISION

Vores mandat omfatter revision af fællesforetagendernes årsregnskaber og transaktioner

1.39. I overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) har vi

- revideret alle otte fællesforetagenders årsregnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber.

1.40. På grundlag af resultaterne af vores revision afgiver vi én revisionserklæring for hvert fællesforetagende til Europa-Parlamentet og Rådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Vi supplerer revisionserklæringerne med væsentlige revisionsbemærkninger, hvor det er relevant (jf. kapitel 3).

1.41. I overensstemmelse med artikel 208, stk. 4, og artikel 209, stk. 2, i EU's finansforordning er revisionen af regnskabernes rigtighed i forbindelse med samtlige fællesforetagender outsourcet til uafhængige eksterne revisionsfirmaer. I overensstemmelse med de internationale revisionsstandarder gennemgik vi kvaliteten af disse eksterne revisionsfirmaers arbejde og opnåede tilstrækkelig sikkerhed for, at vi kunne bruge deres arbejde som grundlag for vores revisionserklæringer om rigtigheden af fællesforetagendernes årsregnskaber for 2018.

Vores revision identificerer og adresserer centrale risici

1.42. Alle vores revisioner er udformet således, at de adresserer de centrale identificerede risici. For så vidt angår 2018 blev vores årlige revision af fællesforetagendernes regnskaber og underliggende transaktioner udført på grundlag af vores risikovurdering, som beskrives kort nedenfor.

Risikoen vedrørende regnskabernes rigtighed er lav til mellemhøj

1.43. Samlet set mener vi, at risikoen vedrørende regnskabernes rigtighed er lav. For F4E's vedkommende blev risikoen imidlertid revurderet til at være mellemhøj på grund af en væsentlig ændring i regnskabspraksis. Fællesforetagendernes regnskaber er opstillet efter de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor. Tidligere er der kun konstateret et lille antal væsentlige fejl.

Risikoen vedrørende indtægternes lovlighed og formelle rigtighed er samlet set lav

1.44. Fællesforetagendernes indtægter i 2018 var hovedsagelig finansielle bidrag fra Kommissionens budgetter for Horisont 2020 og Euratom. Som fastlagt i forordningerne om fællesforetagenderne aftales deres budgetter og indtægter med budgetmyndigheden under de årlige budgetprocedurer.

Risikoen vedrørende lovligheden og den formelle rigtighed af betalingerne til personale og administration er lav

1.45. Risikoen vedrørende betalingernes lovlighed og formelle rigtighed blev vurderet som lav for så vidt angår betalingerne til personale og administration. Lønningerne forvaltes af Kommissionens Kontor for Forvaltning og Fastsættelse af Individuelle Rettigheder (PMO), som vi reviderer i forbindelse med vores specifikke vurderinger af administrationsudgifterne. Vi har ikke konstateret væsentlige fejl vedrørende personaleudgifterne i de seneste år. Risikoen vedrørende lovligheden og den formelle rigtighed af ansættelsesprocedurerne var generelt lav, men mellemhøj i de fællesforetagender, hvor personaleudskiftningen var stor.

Risikoen vedrørende de operationelle betalingers lovlighed og formelle rigtighed er samlet set mellemhøj

1.46. For så vidt angår tilskudsbetalinger blev risikoen vurderet som generelt mellemhøj, fordi det ikke kræves, at modtagere fremlægger regnskabsattester vedrørende mellemliggende operationelle betalinger under Horisont 2020, men kun vedrørende endelige betalinger (tillidsprincippet).

1.47. I betragtning af det begrænsede antal udbud, der afholdes af fællesforetagenderne, blev risikoen vedrørende kontraktbetalinger og offentlige udbud vurderet som generelt lav, men mellemhøj for F4E, som hovedsagelig gennemfører komplekse udbud om kontrakter af høj værdi.

Risikoen vedrørende budgetforvaltningen er mellemhøj til høj

1.48. Risikoen blev vurderet som generelt mellemhøj, fordi forskningstilskud har høj værdi og er flerårige, men høj for F4E, fordi ITER-projektet er komplekst, der var foretaget adskillige kontraktændringer, og der var mangler i budgetplanlægningen og -overvågningen i 2017.

Risikoen vedrørende forsvarlig økonomisk forvaltning er samlet set mellemhøj

1.49. Risikoen blev betragtet som generelt mellemhøj, og den knyttede sig hovedsagelig til tilskudstildeling og offentlige udbud.

KAPITEL 2

OVERSIGT OVER RESULTATERNE AF REVISIONEN

INDLEDNING

2.1. Dette kapitel giver en oversigt over resultaterne af vores årlige revision af EU-fællesforetagenderne på forskningsområdet for regnskabsåret 2018 samt resultaterne af vores øvrige revisionsarbejde i 2018 med relation til fællesforetagenderne.

Revisionserklæringerne om rigtigheden af fællesforetagendernes regnskaber samt om lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for dem, såvel som alle de forhold og bemærkninger, der ikke rejser tvivl om disse erklæringer, kan findes i kapitel 3.

RESULTATERNE AF VORES ÅRLIGE REVISION AF FÆLLESFORETAGENDERNE FOR REGNSKABSÅRET 2018 ER
SAMLET SET POSITIVE

2.2. Vores revision af fællesforetagendernes årsregnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og de underliggende transaktioner bekræftede samlet set de positive resultater fra de foregående år.

»Blanke« erklæringer om regnskabernes rigtighed for samtlige fællesforetagender

2.3. Vi afgav revisionserklæringer uden forbehold (»blanke« erklæringer) om regnskaberne for samtlige fællesforetagender. Det er vores opfattelse, at disse regnskaber i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendernes finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af deres transaktioner og pengestrømme i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med de gældende finansielle bestemmelser og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt.

Supplerende oplysninger om EU's bidrag til ITER

2.4. Vores revisionserklæring om 2018-årsregnskabet for F4E indeholder ligesom de foregående år supplerende oplysninger ⁽¹⁾ om følgende forhold.

2.5. ITER er et banebrydende projekt, hvis formål er at bygge og drive et forsøgsanlæg, som skal vise, at fusion er en forsvarlig, bæredygtig energikilde i fremtiden. I november 2016 godkendte ITER-Rådet ⁽²⁾ et revideret grundscenarie for ITER, ifølge hvilket »First Plasma« ⁽³⁾ opnås i 2025, hvorefter den operationelle fase begynder, og byggefasen afsluttes i 2035. Det nye grundscenarie anses for at være den hurtigste gennemførelse, der er teknisk mulig ⁽⁴⁾. Ifølge det foregående grundscenario fra 2010 skulle byggefasen være afsluttet i 2020 ⁽⁵⁾.

2.6. F4E genbereggede sit bidrag til projektets byggefase til 12 milliarder euro (i 2008-værdier), en stigning i forhold til de 6,6 milliarder euro (i 2008-værdier), som EU-Rådet godkendte i 2010 ⁽⁶⁾.

2.7. Skønnene tager ikke højde for uventede udgifter, selv om Kommissionen anførte, at det ville være passende med en margin på op til 24 måneder i gennemførelsestidsplanen og 10-20 % ekstra finansiering i budgettet ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Supplerende oplysninger anvendes til at gøre opmærksom på et forhold, der ikke i væsentlig grad er oplyst forkert i regnskabet, men som er så betydeligt, at det er afgørende for brugernes forståelse af regnskabet.

⁽²⁾ ITER-Rådet er det ledelsesorgan, der fører tilsyn med ITER-organisationens arbejde. Det har myndighed til at udnævne ledende medarbejdere, ændre regler og træffe afgørelse om ITER-projektets samlede budget og om yderligere medlemmers deltagelse i projektet. I ITER-Rådet sidder repræsentanter for de syv medlemmer — EU, Kina, Indien, Japan, Sydkorea, Rusland og USA.

⁽³⁾ »First Plasma« er det trin i arbejdet med at bygge fusionsmaskinen, hvor det bliver muligt at teste dens centrale komponenter, og hvor den operationelle fase begynder.

⁽⁴⁾ Dette anføres i den femte årlige vurdering foretaget af en uafhængig evalueringsgruppe (31. oktober 2016) og i den rapport, som lederen af fællesforetagendet F4E's projektstyringsenhed forelagde for bestyrelsen i december 2016.

⁽⁵⁾ KOM(2010) 226 endelig af 4.5.2010.

⁽⁶⁾ Rådets konklusioner om status for ITER af 7. juli 2010 (ref. 11902/10).

⁽⁷⁾ COM(2017)319 final af 14.6.2017 (ledsaget af Kommissionens arbejdsdokument SWD(2017) 232 final af 14.6.2017), kapitel V »ITER: vejen frem«.

2.8. Det Forenede Kongerige meddelte den 29. marts 2017 Det Europæiske Råd sin beslutning om at udtræde af EU og Euratom. Dette kan få væsentlig indvirkning på aktiviteter efter 2020 i fællesforetagendet F4E og ITER-projektet. Den nuværende aftale om Det Forenede Kongeriges udtræden af EU garanterer kun Euratomrelateret finansiering (herunder til ITER) indtil udgangen af 2020. I et »no deal«-scenario vil Det Forenede Kongerige efter 2020 ikke længere være medlem af F4E, og britiske virksomheder vil ikke kunne byde på ITER-kontrakter via F4E, medmindre der foreligger en bilateral aftale mellem Det Forenede Kongerige og EU om samarbejde vedrørende ITER- og F4E-finansiering efter 2020.

2.9. I april 2018 ⁽⁸⁾ bemyndigede EU-Rådet Kommissionen til at godkende det reviderede ITER-grundscenarion på vegne af Euratom og bekræftede på ny sit tilsagn om at stille ressourcer til rådighed inden for rammerne af den næste FFR, dog uden at foregribe eventuelle efterfølgende FFR-forhandlinger om fastlæggelse af detaljerne for den fremtidige finansiering.

2.10. F4E har taget positive skridt til at forbedre forvaltningen og kontrollen af sit bidrag til projektets byggefase, men der er stadig en risiko for, at der i forbindelse med projektgennemførelsen kan opstå yderligere omkostningsstigninger og forsinkelser i forhold til det nuværende grundscenarion. Endvidere har F4E endnu ikke anslået sine bidrag efter 2035 til projektets operationelle fase.

»Blanke« erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber

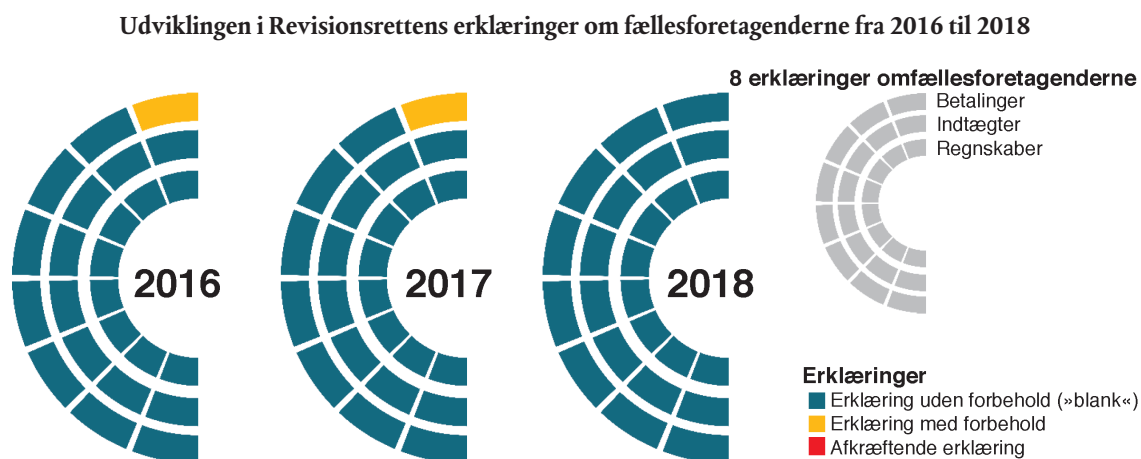
2.11. For alle fællesforetagender afgav vi revisionserklæringer uden forbehold (»blanke« erklæringer) om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for årsregnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018. Det er vores opfattelse, at transaktionerne i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

»Blanke« erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber

2.12. For alle fællesforetagender afgav vi revisionserklæringer uden forbehold (»blanke« erklæringer) om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for årsregnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018. Det er vores opfattelse, at transaktionerne i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

2.13. Figur 2.1 giver et overblik over udviklingen i vores årlige revisionserklæringer om fællesforetagendernes årsregnskaber, indtægter og betalinger fra 2016 til 2018.

Figur 2.1

Kilde: Revisionsretten.

Vores bemærkninger udpeger områder, der kan forbedres

2.14. Uden at drage vores erklæringer i tvivl fremsætter vi forskellige bemærkninger og kommentarer for at fremhæve forhold af betydning og udpege områder, hvor der er behov for forbedringer. Disse bemærkninger, som beskrives nærmere i kapitel 3, er sammenfattet nedenfor. De omhandler forhold vedrørende den budgetmæssige og økonomiske forvaltning, bidrag i naturalier, rammen for intern kontrol og overvågning, tilskudsprocedurer, forsvarlig økonomisk forvaltning og personaleudskiftning. Endvidere præsenterer vi i dette kapitel resultaterne af den analyse af synergier mellem fællesforetagenderne, som vi udførte i løbet af 2018.

⁽⁸⁾ Det beløb på 6,6 milliarder euro (i 2008-værdier), som EU-Rådet bevilgede i 2010, danner i øjeblikket loft for fællesforetagendets udgifter indtil 2020.

Der er stadig mangler i den årlige planlægning af betalingerne

2.15. Fællesforetagendernes flerårige budgetplanlægningsproces vedrørende store forskningstilskud og komplekse projekter (F4E) var hovedårsagen til de vedvarende mangler i budgetplanlægningen af betalingsbevillingerne.

2.16. På grund af betydelige mangler i budgetplanlægningsprocessen i de foregående år var F4E nødt til at øge betalingsbevillingerne væsentligt i forhold til det oprindelige budget — med ca. 160 millioner euro eller 25 % — for at dække sine faktiske betalingsbehov i 2018.

2.17. I to tilfælde (SESAR og ECSEL) var gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne i 2018 væsentlig lavere end forventet. For SESAR's vedkommende skyldtes dette en temmelig forsigtig budgetplanlægning, der tog højde for risikoen for forsinket modtagelse af de årlige finansielle gennemførelsesaftaler, og det forhold, at der i 2018-budgettet ikke var taget fuldt hensyn til uudnyttede betalingsbevillinger fremført fra tidligere år. For ECSEL's vedkommende skyldtes den lave budgetgennemførelse både de nationale finansieringsmyndigheders forsinkelser med hensyn til at levere afsluttende projektcertifikater for igangværende RP7-aktiviteter og det ekstra Horisont 2020-bidrag på 20 millioner euro, der blev modtaget i december 2018.

Foranstaltninger, der skal træffes 1

Fællesforetagenderne opfordres til ved planlægningen af nye betalingsbevillinger at tage hensyn til de akkumulerede uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år, der genopføres på det aktuelle års budget, og til omfanget af inddrevne betalingsbevillinger (interne formålsbestemte indtægter).

Der kan ske yderligere forbedringer med hensyn til fællesforetagendernes gennemførelsesgrad og de private medlemmers aktiviteter

Fællesforetagenderne opnåede en gennemførelsesgrad på 89 % under FFR for 2007-2013

2.18. I 2018 var gennemførelsen af fællesforetagendernes aktioner under RP7 og TEN-T-programmet i sin afslutningsfase.

2.19. Gennemførelsesaktiviteterne under RP7 og TEN-T varetages af SESAR, CS, IMI, BCB og ECSEL. Tabel 2.1 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til disse fællesforetagender pr. udgangen af 2018. Bidragene udgjorde i gennemsnit 89 % af de bidragsmål, som fællesforetagendernes oprettelsesforordninger fastsætter for programperiodens afslutning.

Tabel 2.1

RP7 og TEN-T — Medlemmernes bidrag

(millioner euro)

Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Fællesforetagender under RP7	Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)			Gennemførelsesgrad
EU	Andre medlemmer	I alt		EU	Andre medlemmer	I alt	
700,0	1 284,3	1 984,3	SESAR 1	634,1	1 099,8	1 733,9	87 %
800,0	600,0	1 400,0	CS 1	800,0	608,5	1 408,5	101 %
1 000,0	1 000,0	2 000,0	IMI 1	916,0	735,8	1 651,8	83 %
470,0	470,0	940,0	BCB 1	421,3	442,5	863,8	92 %
655,5	1 784,4	2 439,9	ECSEL (for Artemis/ ENIAC)	655,5	1 495,4	2 150,9	88 %
3 625,5	5 138,7	8 764,2	I alt	3 426,9	4 382,0	7 808,9	89 %

Kilde: Data fra fællesforetagenderne.

Der er også forsinkelser vedrørende FFR for 2014-2020

2.20. I 2018 — midtvejs i gennemførelsen af deres Horisont 2020-aktiviteter — gjorde nogle fællesforetagender ikke de forventede programfremskridt, og de haltedede derfor bagud i forhold til de mål, der er fastsat i deres respektive oprettelsesforordninger.

2.21. De syv fællesforetagender, der gennemfører Horisont 2020-aktiviteter, er SESAR, CS, IMI, BCB, ECSEL, BBI og S2R. Tabel 2.2 giver en oversigt over deres bidrag til disse aktiviteter pr. udgangen af 2018. Midt i programperioden havde disse fællesforetagender i gennemsnit gennemført 39 % af Horisont 2020-aktiviteterne og de relaterede supplerende aktiviteter, mens tallet er 31 %, hvis de supplerende aktiviteter ikke regnes med.

Tabel 2.2
Horisont 2020 — Medlemmernes bidrag

(millioner euro)

Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)				Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)							
EU	Andre med- lemmers IKOP ⁽¹⁾	Andre med- lemmers IKAA ⁽²⁾	I alt	Fællesfo- retagender under Horisont 2020	EU	Validere- de IKOP	Rappor- terede, men ikke validerede IKOP	IKAA	I alt	Gennemførelsesgrad med IKAA	Gennemførelsesgrad uden IKAA
585,0	1 000,0	Ikke relevant	1 585,0	SESAR 2020	216,9	128,6	120,2	Ikke relevant	465,7	29 %	29 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	CS2	816,7	288,0	157,6	801,7	2 064,0	52 %	42 %
1 638,0	1 425,0	Ikke relevant	3 063,0	IMI2	241,9	144,0	83,9	Ikke relevant	469,8	15 %	15 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	BCB2	318,8	5,4	7,7	636,3	968,2	93 %	44 %
1 185,0	1 657,5	Ikke relevant	2 842,5	ECSEL	512,0	11,3	694,1	Ikke relevant	1 217,4	43 %	43 %
975,0	975,0	1 755,0	3 705,0	BBI	264,6	21,2	36,8	699,9	1 022,5	28 %	17 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	158,9	28,2	63,7	160,4	411,2	47 %	34 %
7 201,0	6 731,1	3 125,3	17 057,4	I alt	2 529,8	626,7	1 164,0	2 298,3	6 618,8	39 %	31 %

⁽¹⁾ Bidrag i naturalier til fællesforetagendernes operationelle aktiviteter.

⁽²⁾ Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter uden for fællesforetagendernes arbejdsprogrammer.

Kilde: Data fra fællesforetagenderne.

Industrimedlemmerne bidrager hovedsagelig til aktiviteter, der ligger uden for fællesforetagendernes arbejdsprogrammer, men bidrager til at opfylde fællesforetagendernes mål

2.22. De respektive oprettelsesforordninger for fire fællesforetagender (CS, BCB, BBI og S2R) indeholder bestemmelser om bidrag i naturalier fra private medlemmer i form af supplerende aktiviteter, der ligger uden for fællesforetagendernes arbejdsprogrammer, og fastsætter et minimumsniveau, der skal være nået ved programmets afslutning. Som vist i tabel 2.2 udgjorde industrimedlemmernes bidrag ved udgangen af 2018 hovedsagelig omkostninger vedrørende disse aktiviteter.

2.23. Ved udgangen af 2018 havde industri- og forskningspartnerne i de fællesforetagender, der gennemførte Horisont 2020-aktiviteter, ydet et bidrag på 4 milliarder euro eller 41 % af det vedtagne samlede bidrag på 9,8 milliarder euro. Dette beløb består af 1,7 milliarder euro ⁽⁹⁾ i naturalier til fællesforetagendernes operationelle aktiviteter under Horisont 2020 (42 %) og 2,3 milliarder euro i naturalier til aktiviteter uden for fællesforetagendernes arbejdsprogrammer (57 %). Pr. udgangen af 2018 var gennemførelsesgraden for bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter 25 %, mens gennemførelsesgraden for bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter var tæt på 75 %. Trods de supplerende aktiviteter betydning er der intet krav om, at bidragene til dem skal oplyses i årsregnskaberne, og vi må ikke revidere dem ⁽¹⁰⁾. Med hensyn til CS, BCB, BBI og S2R kan vi derfor ikke afgive erklæring om disse bidrags art, kvalitet og omfang (jf. tekstboks 2.1 og 2.2).

⁽⁹⁾ Af dette beløb var kun ca. 0,6 milliarder euro (35 %) atteret ved udgangen af 2018.

⁽¹⁰⁾ Artikel 4, stk. 4, i fællesforetagendernes respektive oprettelsesforordninger.

Tekstboks 2.1

Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (CS, BCB, BBI, S2R)

Supplerende aktiviteter er bidrag i naturalier til aktiviteter, der ikke er omfattet af et fællesforetagendes arbejdsplan og budget, men bidrager til at nå dets overordnede målsætninger, jf. artikel 4, stk. 2, litra b), i disse fællesforetagendes oprettelsesforordninger. De pågældende aktiviteter bør beskrives i en årlig plan for supplerende aktiviteter med angivelse af bidragenes anslåede værdi. I overensstemmelse med oprettelsesforordningernes artikel 4, stk. 4, skal omkostningerne i forbindelse med supplerende aktiviteter attesteres af en uafhængig ekstern revisor, og de revideres ikke af Revisionsretten eller noget andet EU-organ.

Tekstboks 2.2

Bidrag i naturalier til fællesforetagendernes operationelle aktiviteter

Som fastsat i fællesforetagendernes oprettelsesforordninger skal deres driftsomkostninger dækkes gennem både et finansielt bidrag fra EU og bidrag i naturalier fra industrimedlemmerne. Industrimedlemmernes bidrag i naturalier består af de omkostninger, som de påføres ved gennemførelsen af fællesforetagendernes forsknings- og innovationsaktioner minus fællesforetagendets bidrag og alle andre EU-bidrag til disse omkostninger.

2.24. Med hensyn til BBI skal det endvidere bemærkes, at selv om dets oprettelsesforordning i 2018 blev ændret med det udtrykkelige formål at give industrimedlemmer mulighed for at registrere deres kontantbidrag på projektniveau, er der stadig stor risiko for, at industrimedlemmerne ikke vil kunne betale minimumsbeløbet for kontantbidrag til operationelle aktiviteter — 182,5 millioner euro — inden BBI-programmets afslutning. Som følge heraf besluttede Kommissionen (GD RTD) ved udgangen af 2018 at reducere fællesforetagendets 2020-budget på 205 millioner euro med 140 millioner euro.

Foranstaltninger, der skal træffes 2

Når et fællesforetagendes oprettelsesforordning fastsætter, at medlemmerne skal yde finansielle bidrag til driftsomkostningerne, bør alle de stiftende medlemmer nå til enighed om et klart og fælles vedtaget system for finansielle bidrag, som sikrer, at det nødvendige beløb nås ved programmets afslutning, og dette bør afspejles i forordningen.

De interne kontroller vedrørende betalinger var generelt effektive

2.25. Fællesforetagenderne har indført pålidelige procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange. For så vidt angår de mellemtilgængelige og endelige betalinger under RP7 udføres efterfølgende revisioner hos støttemodtagerne af uafhængige eksterne revisionsfirmaer, som fællesforetagenderne har indgået kontrakt med. For så vidt angår omkostningsanmeldelser i forbindelse med Horisont 2020 er Kommissionens fælles revisionstjeneste ansvarlig for disse revisioner, men den outsourcer ca. tre fjerdedele af dem til eksterne revisionsfirmaer. Alle fællesforetagenderne gjorde effektiv brug af disse centrale kontroller til at vurdere deres betalingers lovlighed og formelle rigtighed.

2.26. På grundlag af resultaterne af de efterfølgende revisioner rapporterede alle fællesforetagenderne (undtagen ECSEL) ved udgangen af 2018 restfejlføremkomster under væsentlighedstærsklen på 2 % vedrørende RP7-tilskudsbetalingerne. Vi bekræftede dette resultat ved vores substanstest af endelige tilskudsbetalinger. For så vidt angår ECSEL er der væsentlige forskelle mellem de metoder, som medlemsstaternes finansieringsmyndigheder anvender, og det er derfor ikke muligt for fællesforetagendet at beregne én enkelt restfejlføremkomst for RP7-betalinger. I forbindelse med disse betalinger anvendte vi den restfejlføremkomst, som GD RTD har udregnet for hele RP7-programmet, og som var på 3,36 % ved udgangen af 2018. Som følge af den lave procentdel af RP7-betalinger i 2018 burde restfejlføremkomsten i ECSEL's samlede operationelle betalinger i regnskabsåret ligge under væsentlighedstærsklen.

2.27. På grundlag af resultaterne af de efterfølgende revisioner rapporterede alle de fællesforetagender, som gennemførte Horisont 2020-projekter, ved udgangen af 2018 restfejlføremkomster under væsentlighedstærsklen på 2 % vedrørende Horisont 2020-tilskudsbetalingerne. Vi bekræftede dette resultat ved vores gennemgange af det revisionsarbejde, der var udført af Kommissionens fælles revisionstjeneste og de eksterne revisionsfirmaer, samt ved udvalgte genudførelsestest hos støttemodtagerne. Vores gennemgang førte imidlertid også til revisionsresultater på linje med dem, der rapporteres i punkt 5.31-5.34 i vores årsberetning for 2018, hvor vi rapporterer om konstaterede svagheder i det efterfølgende revisionsarbejde.

Svagheder med hensyn til forsvarlig økonomisk forvaltning udgør en risiko for fællesforetagendernes operationelle effektivitet

2.28. Vores årlige finansielle og juridisk-kritiske revision afslørede også væsentlige svagheder med hensyn til forsvarlig økonomisk forvaltning på områderne projekt- og tilskudsforvaltning.

2.29. I flere år har vi og eksterne eksperter samstemmende foreslået, at F4E indfører et Earned Value Management-system (EVM) ⁽¹⁾, som måler projekters performance baseret på de tekniske fremskridt i kombination med de afholdte omkostninger i forbindelse dermed. I 2018 anvendte F4E imidlertid fortsat ITER-kreditsystemet til at overvåge projektets fremskridt.

2.30. Som et pilotprojekt iværksatte S2R i 2018 for første gang en indkaldelse vedrørende en støtteordning med faste beløb, som var forbeholdt dets medlemmer. Under evalueringen opdagede de finansielle eksperter nogle væsentlige uoverensstemmelser mellem de finansielle forslag og støttemodtagernes historiske finansielle data.

2.31. På grund af udformningen af BBI's indkaldelse af forslag i 2018 og forvaltningen af systemet til rangordning af forslagene fik ét af de to flagskibsemner, der var omfattet af indkaldelsen, slet ikke tildelt finansiering, selv om der var modtaget støtteberettigede og velbedømte forslag vedrørende begge emner. Svagheder i udformningen af SESAR's 2018-indkaldelse af forslag vedrørende Connecting Europe-faciliteten førte til overlapninger og inkonsekvens i tildelingskriterierne, hvilket udgjorde en risiko for den samlede effektivitet af evalueringsprocessen.

Foranstaltninger, der skal træffes 3

F4E opfordres til at indføre et EVM-system, så det bliver muligt at overvåge projektfremskridt på grundlag af både afholdte omkostninger og realisering af tekniske delmål.

Foranstaltninger, der skal træffes 4

For at sikre en produktiv og effektiv finansiering med faste beløb opfordres fællesforetagenderne til at basere den finansielle evaluering af forslag på en stærk database over støttemodtagere med pålidelige finansielle data for flere år.

Fællesforetagendernes evalueringer tilfører merværdi, men timingen bør genovervejes

2.32. Ved udgangen af 2017 underrettede Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet om resultaterne af de endelige lovbestemte evalueringer af fællesforetagenderne under RP7-programmet (SESAR, IMI, BCB, CS, Artemis og ENIAC) og de foreløbige lovbestemte evalueringer af fællesforetagenderne under Horisont 2020 (SESAR, IMI2, CS2, BCB2, ECSEL, S2R, BBI). Evalueringerne blev gennemført med bistand fra uafhængige eksperter og dækkede fællesforetagendernes resultater for så vidt angår relevans, produktivitet, effektivitet, sammenhæng og EU-merværdi, suppleret med en undersøgelse af åbenhed, gennemsigtighed og forskningskvalitet.

2.33. Evaluatorene betragtede generelt fællesforetagendernes resultater som positive, men anbefalede:

- øget deltagelse fra industrimedlemmer, medlemsstater, SMV'er og andre interessenter
- bedre koordinering med andre EU-forskningsprogrammer og nationale forskningsprogrammer
- øget deltagelse fra de nye medlemsstater; yderligere udvikling af en ansvarlig resultatmålingsramme med nøgleresultatindikatorer til bedre vurdering af fællesforetagendernes indvirkning og socioøkonomiske fordele
- bedre formidling og udnyttelse af fællesforetagendernes projektresultater.

2.34. Som reaktion udarbejdede hvert fællesforetagende en handlingsplan og begyndte at gennemføre den i 2018. Under vores finansielle revision vedrørende 2018 gennemgik vi gennemførelsen af disse handlingsplaner.

⁽¹⁾ EVM gør det lettere for projektledere at måle projektperformance. Det er en systematisk projektovervågningsproces, der bruges til at finde afvigelser i projektets fremskridt baseret på sammenholdelse af det udførte og det planlagte arbejde. Den anvendes i forbindelse med kontrol af omkostninger og tidsplaner til at producere kvantitative data, der kan bruges i forbindelse med beslutningstagningen vedrørende projektet. Grundscenariet er en væsentlig komponent i EVM og tjener som referencepunkt for alle EVM-relaterede aktiviteter.

2.35. Den foreløbige evaluering af de enkelte fællesforetagender blev afsluttet i overensstemmelse med den præcise tidsramme i de respektive retsgrundlag, men vi mener ikke, at evalueringen fandt sted på det bedste tidspunkt med henblik på at bidrage til beslutningstagningen i de nyoprettede fællesforetagender under Horisont 2020 (BBI, S2R, ECSEL). Eftersom de skulle etablere deres administrative struktur i 2014 og 2015, befandt disse fællesforetagender sig stadig på et tidligt operationelt stadium, da den foreløbige evaluering blev foretaget.

Foranstaltninger, der skal træffes 5

Da de endelige evalueringer først skal finde sted i 2024, er der behov for at supplere de foreløbige evalueringer af de nye fællesforetagender på et senere stadium (midtvejs), hvor de har udført så meget arbejde, at det er muligt at måle deres resultater og fremsætte nyttige og effektive anbefalinger.

Flere fællesforetagender har haft stor personaleudskiftning

2.36. Flere fællesforetagender (IMI, CS, S2R) havde meget stor personaleudskiftning i 2018, og deres anvendelse af vikarer steg derfor betydeligt.

2.37. Fællesforetagenderne forklarede, at deres beskedne størrelse i forhold til andre EU-institutioner og -organer (de har i gennemsnit 30 ansatte) er en ulempe, når det handler om at ansætte og fastholde medarbejdere.

2.38. I 2018 konstaterede vi, at anvendelsen af vikarer og konsulenter havde særlig stor betydning i nogle EU-agenturer, og at den ikke altid var i overensstemmelse med de retlige rammer⁽¹²⁾. Dette emne vil vi analysere med hensyn til fællesforetagenderne i 2019.

Foranstaltninger, der skal træffes 6

Fællesforetagenderne opfordres til i samarbejde med Kommissionen at finde metoder til at undgå overdreven anvendelse af vikarer.

Synergier mellem fællesforetagenderne udnyttes godt med hensyn til støttetjenester, men kun i begrænset omfang med hensyn til forskningsaktiviteter

2.39. Fællesforetagenderne samarbejder allerede om udbud på forskellige administrative områder. Fælles udbud anbefales i forbindelse med indkøb, som ikke specifikt er knyttet til fællesforetagendernes respektive operationelle aktiviteter, og som ikke er omfattet af interinstitutionelle rammekontrakter. Fælles udbud er særlig fordelagtige på områderne IT og dataforvaltning, HR, konsulenttjenester og bygningsforvaltning. Der findes allerede adskillige fælles rammekontrakter på disse områder, og flere blev indgået i 2018 for at dække nye behov, f.eks. i forbindelse med gennemførelsen af den nye databeskyttelsesforordning.

2.40. Endvidere bidrog fællesforetagendernes outsourcing af deres regnskabsfunktion til GD BUDG i 2016 til at sikre en harmoniseret opstilling af deres regnskaber.

2.41. Fællesforetagenderne er samlet set enige om, at fælles udbud i væsentlig grad øger produktiviteten, effektiviteten og ensartetheden af de pågældende tjenesteydelser og har sikret betydelige stordriftsbesparelser og et reduceret ressourceforbrug.

2.42. På grund af en utilstrækkelig behovs- og cost-benefit-analyse i forbindelse med iværksættelsen af fælles udbud oplevede nogle fællesforetagender problemer i 2018, f.eks.:

- at fælles rammekontrakter var utilstrækkelige og for dyre
- at der var forsinkelser i udviklingen og gennemførelsen af specifikke elementer vedrørende fællesforetagenderne i Kommissionens IT-værktøjer til Horisont 2020
- at Kommissionens kapacitetsgrænse blev nået, f.eks. i fælles støttetjenester såsom den centraliserede tjeneste for efterfølgende revision i GD RTD og regnskabsrådgivningen i GD for Budget samt med hensyn til rammekontrakterne om vikartjenester.

⁽¹²⁾ Jf. årsberetningen om EU-agenturerne for 2018 (EUT C 417 af 11.12.2019, s. 1).

2.43. Fællesforetagendernes virksomhedstjenester er strømlinede, hvilket afspejler deres meget ens behov for kontrakter om administrative tjenesteydelser og vareindkøb. På den anden side er fællesforetagendernes gennemførelse af fælles operationelle aktiviteter temmelig begrænset, fordi deres forsknings- og innovationsområder og arbejdsprogrammer er meget specifikke. I 2018 blev der — af BCB og S2R — iværksat én fælles undersøgelse vedrørende anvendelse af brintbrændselsceller i forbindelse med jernbaner. Flere fællesforetagender opnåede i højere grad operationelle synergier med EU's decentrale agenturer inden for deres respektive forsknings- og innovationsområder, f.eks. samarbejdede SESAR og Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur (EASA) om droner.

Foranstaltninger, der skal træffes 7

Før de iværksætter udbud, bør fællesforetagenderne vurdere, om de kan tilslutte sig et igangværende udbud eller en eksisterende rammekontrakt. EU-agenturenes netværk (EUAN) driver en fælles udbudsportal, som fællesforetagenderne kunne besøge regelmæssigt for at finde muligheder for fælles udbud.

Alt samarbejde og alle synergier, der planlægges på vigtige områder, bør baseres på en forudgående cost-benefit-analyse, der bl.a. omfatter identificering af behov, produktivitets- og forenklingsgevinster, fleksibilitetstab, de nødvendige ressourcer til koordinering og kontrol samt effekten på de menneskelige ressourcer.

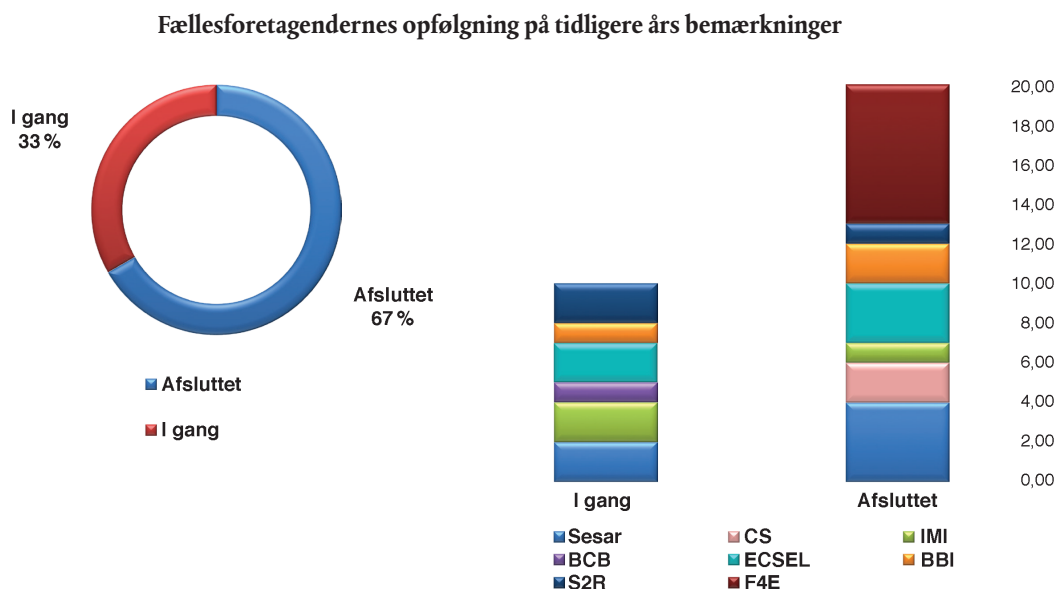
Fællesforetagenderne opfordres til at undersøge yderligere muligheder for samarbejde og fælles indsats med hensyn til deres operationelle aktiviteter.

Fællesforetagenderne følger op på tidligere års revisionsresultater

2.44. I de fleste tilfælde har fællesforetagenderne truffet korrigerende foranstaltninger som opfølgning på bemærkningerne og kommentarerne i vores særlige årsberetninger for tidligere år. Nærmere oplysninger kan findes i bilagene til vores erklæringer i kapitel 3.

2.45. Figur 2.2 viser med hensyn til de 30 bemærkninger, der ikke var blevet adresseret ved udgangen af 2017, at fællesforetagenderne i 2018 havde truffet korrigerende foranstaltninger, hvoraf 20 (67 %) var afsluttet, mens 10 (33 %) stadig var i gang ved årets udgang.

Figur 2.2

RESULTATER FRA ANDRE NYLIGT OFFENTLIGGJORTE PRODUKTER FRA REVISIONSRETTE MED FOKUS PÅ FÆLLESFORETAGENDERNE

2.46. Ud over den årlige revisionsberetning om fællesforetagendernes årsregnskaber udsendte vi i løbet af 2018 også særberetninger, som omhandlede fællesforetagenderne (jf. figur 2.3).

Figur 2.3

Resultater fra andre nyligt offentliggjorte produkter fra Revisionsretten vedrørende fællesforetagenderne

Revisionsrettens særberetning nr. 28/2018:
De fleste af de forenklingsforanstaltninger, der blev indført i Horisont 2020, har gjort livet lettere for støttemodtagerne, men der er stadig mulighed for forbedringer

Horisont 2020 yder støtte til forskere, forskningsinstitutioner, universiteter, private virksomheder og offentlige enheder, enten individuelt eller i konsortium, som led i samarbejdsforskningsprojekter. Med et budget på 76,4 milliarder euro i perioden 2014-2020 er det verdens største offentlige forsknings- og innovationsprogram.

I vores revision undersøgte vi, om de ændringer, der blev indført med Horisont 2020, havde været effektive med hensyn til at mindske den administrative byrde for støttemodtagerne. Vi konkluderede, at de fleste forenklingsforanstaltninger havde været effektive, selv om ikke alle foranstaltninger gav det ønskede resultat, og at der stadig er mulighed for forbedringer. Støttemodtagerne har brug for vejledning og redskaber med større brugervenlighed, og Kommissionen skal afprøve nye finansieringsordningers hensigtsmæssighed og anvendelighed yderligere. Stabilitet i reglerne er også vigtigt, og selv om støttemodtagerne er i stand til at tilpasse sig kompleksitet, kan hyppige ændringer af vejledning skabe forvirring og usikkerhed.

Mere detaljerede oplysninger om revisionskonklusionerne, de tilhørende anbefalinger og den reviderede enheds svar kan fås på Revisionsrettens websted eca.europa.eu.

Revisionsrettens særberetning nr. 11/2019:
EU's lovgivning om moderniseringen af lufttrafikstyringen har givet merværdi - men finansieringen var i overvejende grad unødvendig (SESAR-implemteringer)

I 2005 iværksatte EU et program kaldet SESAR, hvis formål er at harmonisere og modernisere de systemer og procedurer, der anvendes til lufttrafikstyring (ATM) i Europa. Sådanne systemer er traditionelt blevet udviklet på nationalt plan. EU har i alt afsat 3,8 milliarder euro til SESAR mellem 2005 og 2020, og heraf er 2,5 milliarder euro oremærket til at støtte implementeringen af disse systemer og procedurer.

I denne revision gennemgik vi EU's intervention i implementeringsfasen for SESAR, som er den teknologiske søjle i EU's initiativ vedrørende det fælles europæiske luftrum (SES). Vi konkluderede, at EU's lovgivningsmæssige tiltag i form af fælles projekter har tilført merværdi. Vi konstaterede imidlertid også, at EU-finansieringen til at støtte moderniseringen af lufttrafikstyringen i overvejende grad var unødvendig, og at forvaltningen af finansieringen er behæftet med nogle mangler. Vi fremsatte også en række anbefalinger til Europa-Kommissionen for at hjælpe den til at forbedre sin støtte til at modernisere lufttrafikstyringen.

Mere detaljerede oplysninger om revisionskonklusionerne, de tilhørende anbefalinger og den reviderede enheds svar kan fås på Revisionsrettens websted eca.europa.eu.

Horisontal analyse 2018:
Hen imod en vellykket transportsektor i EU: udfordringer, der skal tackles

Denne horisontale analyse beskriver og analyserer, hvad EU gør på transportområdet. Vi sætter fokus på investeringer i infrastruktur, der er finansieret af EU-budgettet, og fremlægger tværgående temaer, som vi har identificeret i forbindelse med nylige revisioner af de fem vigtigste transportformer, nemlig vej-, jernbane- og lufttransport, transport ad indre vandveje og sotransport.

Vi konstaterer, at EU har gjort fremskridt med hensyn til udviklingen af infrastruktur og åbningen af det indre transportmarked, men vi advarer også om, at EU bør adressere seks centrale udfordringer på vejen hen imod forbedret mobilitet. De omfatter matchning af målsætninger og prioriteter med ressourcer, bedre planlægning, vedligeholdelse af infrastruktur, effektiv håndhævelse, flytning af gods væk fra vejene og sikring af EU-merværdi.

Ved at fremlægge klare og tilgængelige oplysninger til interessenter og interesserede parter er målet med denne horisontale analyse at tilskynde interessenter til at forbedre tiltag og/eller koordinere dem bedre for at øge merværdien af EU's indsats for at nå de transportpolitiske mål.

Mere detaljerede oplysninger om revisionskonklusionerne, de tilhørende anbefalinger og den reviderede enheds svar kan fås på Revisionsrettens websted eca.europa.eu.

Kilde: Revisionsretten.

KAPITEL 3**REVISIONSERKLÆRINGER FOR EU-FÆLLESFORETAGENDERNE****3.1. Oplysninger til underbygning af revisionserklæringerne****Grundlag for erklæringerne**

3.1.1. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med IFAC's Internationale Standarder om Revision (ISA'erne) og etiske regler og INTOSAI's internationale standarder for overordnede revisionsorganer (ISSAI'erne). Vores ansvar i henhold til disse standarder er beskrevet nærmere i afsnittet om revisors ansvar. Vi er uafhængige i overensstemmelse med det etiske kodeks for revisorer, der er udarbejdet af International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA), og de etiske krav, der er relevante for vores revision, og vi har opfyldt vores øvrige etiske ansvar i overensstemmelse med disse krav og IESBA's kodeks. Vi mener, at det indhentede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores revisionserklæring.

Den øverste og den daglige ledelses ansvar

3.1.2. Ifølge artikel 310-325 i TEUF og fællesforetagendernes finansforordninger er fællesforetagendernes daglige ledelse ansvarlig for at udarbejde og aflægge deres regnskaber på grundlag af de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor, samt for lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne. Dette ansvar omfatter udformning, gennemførelse og opretholdelse af intern kontrol, som sikrer, at der udarbejdes og aflægges et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Den daglige ledelse er også ansvarlig for at sikre, at de aktiviteter, finansielle transaktioner og oplysninger, der fremgår af årsregnskabet, er i overensstemmelse med de myndighedsregler, der gælder for dem.

3.1.3. Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fællesforetagendets evne til at fortsætte driften, samt, hvis det er relevant, oplyse om forhold med relation til fortsat drift og anvende regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre den har til hensigt at likvidere enheden eller indstille driften, eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

3.1.4. Den øverste ledelse er ansvarlig for at overvåge fællesforetagendernes regnskabsaflæggelse.

Revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner

3.1.5. Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om fællesforetagendernes regnskaber er uden væsentlig fejlinformation, og om de transaktioner, der ligger til grund for dem, er lovlige og formelt rigtige, samt på grundlag af vores revision at afgive revisionserklæringer til Europa-Parlamentet og Rådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Høj grad af sikkerhed er imidlertid ikke en garanti for, at en revision vil føre til opdagelse af alle væsentlige fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse. Fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse kan skyldes besvigelser eller fejl og betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller sammenlagt påvirker brugeres økonomiske beslutninger, der træffes på grundlag af regnskaberne.

3.1.6. Med hensyn til indtægterne kontrollerer vi bidrag fra Kommissionen, andre partnere eller samarbejdslandene og undersøger fællesforetagendernes procedurer for opkrævning af gebyrer og andre indtægter, hvis det er relevant.

3.1.7. Med hensyn til udgifterne undersøger vi betalingstransaktionerne, når udgifterne er afholdt, registreret og godkendt. Denne undersøgelse omfatter alle kategorier af betalinger (inklusive betalinger vedrørende køb af aktiver) på det tidspunkt, hvor de foretages, undtagen forskud. Forskudsbetalinger undersøges, når modtageren forelægger dokumentation for, at midlerne er blevet anvendt korrekt, og et fællesforetagende godkender denne dokumentation ved at afregne forskuddet enten samme år eller senere.

3.1.8. I overensstemmelse med ISA'erne og ISSAI'erne udøver vi professionel dømmekraft og udviser professionel skepsis under hele revisionen. Vi gør endvidere følgende:

- Vi identificerer og vurderer risiciene for væsentlig fejlinformation i regnskaberne og for, at de underliggende transaktioner i væsentligt omfang ikke opfylder kravene i Den Europæiske Unions retlige ramme, uanset om dette skyldes besvigelser eller fejl, vi udformer og udfører revisionshandlinger, som tager højde for disse risici, og vi indhenter revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores erklæringer. Risikoen for, at væsentlige fejlinformationer eller regelbrud ikke opdages, er større, hvis de skyldes besvigelser, end hvis de skyldes fejl, da besvigelser kan involvere hemmelige aftaler, forfalskede dokumenter, forsætlige udeladelser, vildledende oplysninger eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Vi opnår en forståelse af den interne kontrol, der er relevant for revisionen, med henblik på at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at afgive en erklæring om den interne kontrols effektivitet.

- Vi vurderer, om de regnskabspraksis, som ledelsen har anvendt, er hensigtsmæssige, og om dens regnskabsmæssige skøn og oplysningerne i forbindelse hermed er rimelige.
- Vi konkluderer, om ledelsens anvendelse af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, og, på grundlag af det indhentede revisionsbevis, om der er væsentlig usikkerhed på grund af begivenheder eller forhold, der kan så væsentlig tvivl om fællesforetagendets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er væsentlig usikkerhed, skal vi i vores beretning gøre opmærksom på de tilknyttede oplysninger i regnskaberne eller, hvis disse oplysninger er utilstrækkelige, afgive en erklæring med forbehold. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, vi havde indhentet frem til datoen for vores beretning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan imidlertid bevirke, at en enhed må ophøre med at fortsætte driften.
- Vi vurderer regnskaberne samlede præsentation, struktur og indhold, herunder oplysningerne, og vurderer, om regnskaberne gengiver de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Vi indhenter tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende fællesforetagendernes finansielle oplysninger med henblik på at afgive en erklæring om regnskaberne og de underliggende transaktioner. Vi har ansvaret for at lede, overvåge og udføre revisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionserklæringer.
- Vi tager det revisionsarbejde, der er udført af den uafhængige eksterne revisor i relation til fællesforetagendernes regnskaber, med i betragtning som fastsat i artikel 208, stk. 4, i EU's finansforordning ⁽¹³⁾, hvor det er relevant.

3.1.9. Vi kommunikerer med ledelsen, bl.a. om revisionens planlagte omfang og tidsmæssige placering og om væsentlige revisionsresultater, herunder om betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

3.1.10. Blandt de forhold, vi har drøftet med fællesforetagenderne, fastlægger vi de forhold, der var mest betydelige ved revisionen af regnskaberne for den aktuelle periode og derfor er de centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionserklæring, medmindre lov eller øvrig regulering forhindrer oplysning om et forhold, eller vi i yderst sjældne tilfælde fastlægger, at et forhold ikke skal kommunikeres i vores revisionserklæring, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed vil kunne forventes at veje tungere end den offentlige interessers fordele af en sådan kommunikation.

⁽¹³⁾ Forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012.

FÆLLESFORETAGENDER, DER GENNEMFØRER EU-RAMMEPROGRAMMER

3.2. Fællesforetagendet til forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum (SESAR)

3.2.1. Fællesforetagendet til forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum (SESAR), som ligger i Bruxelles, blev oprettet i februar 2007 for en otteårig periode ⁽¹⁴⁾ (SESAR 1). I juni 2014 ændrede Rådet oprettelsesforordningen og forlængede fællesforetagendets levetid indtil 31. december 2024 ⁽¹⁵⁾ (SESAR 2020).

3.2.2. Fællesforetagendet SESAR er et offentlig-privat partnerskab til udvikling og implementering af moderniseret lufttrafikstyring (ATM) i Europa. De stiftende medlemmer er Den Europæiske Union repræsenteret ved Kommissionen (GDMOVE) og Den Europæiske Organisation for Luftfartens Sikkerhed (Eurocontrol) ⁽¹⁶⁾. Efter en indkaldelse af interessetilkendegivelser i 2015 er 19 offentlige og private enheder fra luftfartssektoren nu medlemmer af fællesforetagendet. Det er flyfabrikanter, fabrikanter af jordbaseret og luftbåret udstyr, luftfartstjenesteudøvere samt leverandører af lufthavnstjenester.

3.2.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽¹⁷⁾.

Tabel 1

Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	94,8	90,9
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	129,5	109,9
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	166,3	213
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	175,9	130,9
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	42	40

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

ERKLÆRING

3.2.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽¹⁸⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽¹⁹⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

⁽¹⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 af 27. februar 2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR) (EUT L 64 af 2.3.2007, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Rådets forordning (EU) nr. 721/2014 af 16. juni 2014 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR) for så vidt angår en forlængelse af fællesforetagendet indtil 2024 (EUT L 192 af 1.7.2014, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Eurocontrol er en international organisation, som ejes af 41 medlemsstater. EU har delegeret dele af sine opgaver i henhold til forordningerne om det fælles europæiske luftrum til Eurocontrol og dermed gjort det til den centrale organisation for koordinering og planlægning af lufttrafikkontrol for hele Europa. EU er medundertegner af Eurocontrol, og alle EU-medlemsstater er medlemmer af Eurocontrol.

⁽¹⁷⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.sesarju.eu.

⁽¹⁸⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽¹⁹⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.2.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

*Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne***Indtægter**

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.2.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.2.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.2.8. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Bemærkning om gennemførelsen af SESAR I-budgettet

3.2.9. I december 2016 var SESAR I-programmet formelt afsluttet, og den sidste endelige tilskudsbetaling blev afholdt i december 2017.

3.2.10. Tabel 2 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til SESAR 1 ved udgangen af 2018.

Tabel 2

Medlemmernes bidrag til SESAR 1*(i millioner euro)*

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontant-bidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD MOVE)	700,0	Ikke relevant	700,0	634,1	0,0	0,0	Ikke relevant	634,1
Eurocontrol	700,0	Ikke relevant	700,0	137,8	422,9	0,0	Ikke relevant	560,7
Industriens medlemmer	584,3	Ikke relevant	584,3	25,5	513,6	0,0	Ikke relevant	539,1
I alt	1 984,3	Ikke relevant	1 984,3	797,4	936,5	0,0	Ikke relevant	1 733,9

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.2.11. Uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år på 40 millioner euro blev fremført til 2018 til godtgørelse af overskydende kontantbidrag fra SESAR I's industrimedlemmer ⁽²⁰⁾ og til betaling af forsinkede, men berettigede omkostningsanmeldelser vedrørende RP7- og TEN-projekter. Ved udgangen af 2018 kunne imidlertid kun 1,8 millioner euro (5 %) af disse bevillinger anvendes til sådanne efterbetalinger, 20 millioner euro (50 %) bortfaldt, og 18,2 millioner euro (45 %) blev fremført til 2019

3.2.12. Ved udgangen af 2018 og SESAR I-programmets afslutningsfase havde fællesforetagendet stadig et stort beløb i åbne forpligtelser (betalingsforpligtelser) på 61,4 millioner euro. Eftersom programmet blev afsluttet ved udgangen af 2016, og den sidste tilskudsbetaling blev afholdt ved udgangen af 2017, vil de ressourcer, der er tildelt fællesforetagendet, ikke blive udnyttet fuldt ud.

Bemærkning om gennemførelsen af SESAR 2020-budgettet

3.2.13. Tabel 3 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til SESAR 2020 ved udgangen af 2018.

Tabel 3

Medlemmernes bidrag til SESAR 2020

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD MOVE)	585,0	Ikke relevant	585,0	216,9	0,0	0,0	Ikke relevant	216,9
Eurocontrol	500,0	Ikke relevant	500,0	11,9	59,6	60,1	Ikke relevant	131,6
Industriens medlemmer	500,0	Ikke relevant	500,0	2,5	54,6	60,1	Ikke relevant	117,2
I alt	1 585,0	Ikke relevant	1 585,0	231,3	114,2	120,2	Ikke relevant	465,7

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.2.14. Ved udgangen af 2018 havde fællesforetagendet kun udnyttet henholdsvis 81 % og 61 % af de forpligtelses- og betalingsbevillinger, der var disponible til Horisont 2020-projekter, og ca. 44,6 millioner euro (35 %) af de disponible bevillinger under Horisont 2020 bortfaldt.

3.2.15. Den lave udnyttelsesgrad og den høje procentsats for bortfald af disponible betalingsbevillinger under Horisont 2020 i 2018 skyldtes primært fællesforetagendets:

- forsigtige budgetplanlægning i betragtning af risikoen for forsinket modtagelse af de årlige delegationsaftaler om den finansielle gennemførelse
- budgetplanlægnings- og -overvågningstilgang, da der ikke tages fuldt hensyn til det beløb i uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år, der genopføres på dette års budget.

Bemærkning om den interne kontrol

3.2.16. Fællesforetagendet har indført pålidelige procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange. For så vidt angår de mellemliggende og endelige betalinger under RP7 udfører fællesforetagendet efterfølgende revisioner hos støttemodtagerne, mens det for Horisont 2020-betalinger er Kommissionens fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Ved udgangen af 2018 var restfejlfrekvensen for de efterfølgende revisioner ifølge fællesforetagendet på 1,29 % vedrørende RP7 og på 1,33 % vedrørende Horisont 2020 ⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Artikel 13 og 25 i SESAR-fællesforetagendets vedtægter, som er knyttet som bilag til forordning (EF) nr. 219/2007, som ændret ved forordning (EU) nr. 721/2014, og artikel 4 i fællesforetagendets individuelle aftaler med medlemmer fra industrien.

⁽²¹⁾ SESAR-fællesforetagendets årlige aktivitetsrapport for 2018, punkt 173 og 176.

Bemærkning om forsvarlig økonomisk forvaltning og performance

3.2.17. Efter GD MOVE's delegeringsaftale iværksatte SESAR-fællesforetagendet i januar 2018 en åben indkaldelse af forslag vedrørende undersøgelser og demonstration af regulering af dronetrafik i Europa (U-Space Call). Det maksimale tilskudsbeløb på 9,5 millioner euro blev finansieret gennem Kommissionens CEF. Indkaldelsens tildelingskriterier tog generelt hensyn til retningslinjerne i CEF-forordningen, men vi konstaterede flere overlapninger og uoverensstemmelser i tildelingskriterierne og delkriterierne. Dette kan udgøre en risiko for den overordnede effektivitet af evalueringsprocessen for tilskud og bør tages op i indkaldelsens udformnings- og forberedelsesfase.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.2.18. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2017	Gennemførelsesgraden for forpligtelsesbevillingerne og betalingsbevillingerne under SESAR I var på henholdsvis 11 % og 68 %. Den lave gennemførelsesgrad for SESAR I skyldtes følgende faktorer: — I december 2016 var SESAR I-programmet formelt afsluttet, og den sidste betaling blev afholdt i december 2017. Fællesforetagendet skulle imidlertid ved udgangen af 2017 sikre tilstrækkelige RP7-midler til godtgørelsen af overskydende kontantbidrag fra SESAR I's medlemmer fra industrien og til betalingen af forsinkede, men berettigede omkostningsanmeldelser vedrørende RP7-projekter. — Ved planlægningen og overvågningen af behovet for nye forpligtelses- og betalingsbevillinger til SESAR I-budgettet anlagde fællesforetagendet en forsigtig tilgang og tog ikke hensyn til de forventede formålsbestemte indtægter på ca. 17 millioner euro fra inddrivelse til SESAR I-projekter (f.eks. fejlkorrektioner i forbindelse med efterfølgende revisioner, udestående åben forfinansiering osv.).	Afsluttet
2017	Arbejdet med de specifikke ændringer af Kommissionens fælles værktøjer til forvaltning og overvågning af tilskud under Horisont 2020, der er nødvendige for at muliggøre behandling af fællesforetagendets bidrag i naturalier, var ikke afsluttet ved udgangen af 2017.	Afsluttet
2017	Ved udgangen af 2017 og SESAR I-programmets afslutningsfase var fællesforetagendet nødt til at annullere 30 millioner euro (19 %) i udestående forpligtelser på grund af tilpassede eller annullerede SESAR I-projekter. Ved årets udgang beløb fællesforetagendets åbne betalingsforpligtelser for SESAR I-tilskud sig således til ca. 47 millioner euro.	I gang
2017	I sine udbud i forbindelse med støttetjenester fra civile luftrumsbrugere vedrørende SESAR 2020-aktiviteter brugte fællesforetagendet som økonomisk vurdering det simple (aritmetiske) gennemsnit af de finansielle bud, det modtog, til de daglige satser af ekspertkategorier. Den samme metode blev brugt for alle delkontrakter. En mere konkurrencedygtig og effektiv løsning ville have været at anvende et vægtet gennemsnit til beregningen af den økonomiske vurdering. Vægtningen bør baseres på det mest sandsynlige antal arbejdsdage for den enkelte ekspertkategori, som der er behov for i forbindelse med delkontraktens specifikke tjenester.	Afsluttet
2017	Den eksterne revisor af fællesforetagendets årsregnskab konstaterede mangler i fællesforetagendets processer for finansiell kontrol. Situationen skyldes hovedsagelig det komplekse finansielle regelsæt, inden for hvilket fællesforetagendet er nødt til at operere, finansielle nøglemedarbejderes nylige fratreden og den store arbejdsbyrde i regnskabsafdelingen, som dette medførte.	Afsluttet
2017	Som svar på de anbefalinger, som evaluatorene havde fremsat, vedtog SESAR's bestyrelse fællesforetagendets handlingsplan i maj 2018. Handlingsplanen omfatter en lang række foranstaltninger, som fællesforetagendet skal gennemføre, hvoraf et vist antal aktiviteter allerede er påbegyndt; størstedelen bør gennemføres i 2018 og det første kvartal af 2019, mens en række af dem vil blive taget i betragtning i den næste programmeringsperiode.	I gang

Fællesforetagendets svar

3.2.12. Det er i denne forbindelse vigtigt at bemærke, at den samlede udnyttelsesgrad for SESAR 1-programmet når 89,9 %.

3.2.15. SESAR-fællesforetagendet vil gerne understrege, at tilgangen vedrørende uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år er en direkte følge af den finansielle ramme, som fællesforetagendet er forpligtet til at operere inden for.

3.2.17. SESAR-fællesforetagendet vil gerne understrege, at indkaldelsen af forslag i forbindelse med U-Space er tilrettelagt i fuld overensstemmelse med både CEF-specifikke krav og bedste praksis. Dette blev sikret ved et omfattende samarbejde med INEA i indkaldelsens forberedelsesfase. Hertil kommer, at enhver potentiel risiko for ikkehomogen fortolkning af delkriterier for evaluering blev afbødet fuldt ud inden evalueringens start. Der blev sågar afholdt ekspertbriefinger før evalueringen for at undgå misforståelser, som kunne føre til ukorrekte antagelser og pointtal.

3.3. Fællesforetagendet Clean Sky

Indledning

3.3.1. Fællesforetagendet med henblik på gennemførelsen af det fælles teknologiinitiativ om luftfart (fællesforetagendet Clean Sky), der ligger i Bruxelles, blev oprettet i december 2007 under syvende forskningsrammeprogram (RP7) for en periode på ti år ⁽²²⁾ (Clean Sky 1). Den 6. maj 2014 forlængede Rådet fællesforetagendets levetid indtil 31. december 2024 ⁽²³⁾ (Clean Sky 2).

3.3.2. Fællesforetagendet Clean Sky er et offentlig-privat partnerskab for luftfartsforskning og innovation. Fællesforetagendets stiftende medlemmer under den nye forordning er Den Europæiske Union (EU) repræsenteret ved Kommissionen (GD RTD), og de private medlemmer, der består af de industrielle ledere og de associerede medlemmer af de integrerede teknologidemonstratorer (ITD'erne), platformene til demonstration af innovative luftfartøjer (IADP'erne) og tværgående områder (TA'erne). Fællesforetagendet samarbejder endvidere med »centrale partnere« fra industrien, der udvælges på grundlag af åbne og konkurrenceprægede indkaldelser ⁽²⁴⁾. Disse partnere blev givet status som privat medlem i henhold til oprettelsesforordningen for Clean Sky 2.

3.3.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽²⁵⁾.

Tabel 1

Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	336,4	203
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	294,6	201,1
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	343,8	243,7
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	371,1	313,6
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	40	41

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

ERKLÆRING

3.3.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽²⁶⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽²⁷⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

⁽²²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 71/2008 af 20. december 2007 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky (EUT L 30 af 4.2.2008, s. 1).

⁽²³⁾ Rådets forordning (EU) nr. 558/2014 af 6. maj 2014 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky 2 (EUT L 169 af 7.6.2014, s. 77).

⁽²⁴⁾ I 2008 deltog 16 ledere og 66 associerede medlemmer i den første fase af fællesforetagendet Clean Sky (Clean Sky 1-programmet). I overensstemmelse med artikel 4, stk. 6, i vedtægterne, der er knyttet som bilag til Rådets forordning (EU) nr. 558/2014, bevarer de associerede medlemmer under Clean Sky 1-programmet deres status, indtil de har afsluttet deres forskningsaktiviteter, dog senest indtil 31. december 2017. Efter gennemførelsen af den fjerde indkaldelse vedrørende udvælgelse af centrale partnere, der blev iværksat i 2016, afsluttede fællesforetagendet i 2017 proceduren for udvælgelse og tiltrædelse af medlemmer med i alt over 230 juridiske enheder involveret i Clean Sky 2-programmet. Det omfatter 16 ledere og deres forbundne enheder og tilknyttede tredjeparter samt de udvalgte centrale partnere og deres forbundne enheder og tilknyttede tredjeparter.

⁽²⁵⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.cleansky.eu

⁽²⁶⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽²⁷⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.3.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.3.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.3.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.3.8. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Bemærkning om gennemførelsen af Clean Sky 1-budgettet

3.3.9. Tabel 2 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til Clean Sky 1 ved udgangen af 2018.

Tabel 2

Medlemmernes bidrag til Clean Sky 1

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontant-bidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	800,0	Ikke relevant	800,0	800,0	0,0	0,0	Ikke relevant	800,0
Industriens medlemmer	600,0	Ikke relevant	600,0	14,9	594,1	-0,7	Ikke relevant	608,3
I alt	1 400,0	Ikke relevant	1 400,0	814,9	594,1	-0,7	Ikke relevant	1 408,3

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.3.10. Fællesforetagendets RP7-program blev formelt afsluttet i 2017 med et gennemførelsesniveau på ca. 100 %. I 2018 inddrev fællesforetagendet inddrivelse ca. 0,85 millioner euro vedrørende udestående forfinansieringer og resultater af efterfølgende revision.

Bemærkning om gennemførelsen af Clean Sky 2-budgettet

3.3.11. Tabel 3 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til Clean Sky 2 ved udgangen af 2018.

Tabel 3

Medlemmernes bidrag til Clean Sky 2

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	1 755,0	0,0	1 755,0	816,7	0,0	0,0	0,0	816,7
Industriens medlemmer	1 228,5	965,3	2 193,8	14,1	273,9	157,6	801,7	1 247,3
I alt	2 983,5	965,3	3 948,8	830,8	273,9	157,6	801,7	2 064,0

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.3.12. Gennemførelsesgraden for fællesforetagendets disponible 2018-budget for forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger var høj, dvs. på henholdsvis 99,2 % og 97,3 %.

Bemærkning om den interne kontrol

3.3.13. Fællesforetagendet Clean Sky 2 har indført procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange. For så vidt angår de mellemliggende og endelige betalinger under RP7 udfører fællesforetagendet efterfølgende revisioner hos støttemodtagerne, mens det for anmeldelser af projektkostninger i forbindelse med Horisont 2020 er Kommissionens fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Ved udgangen af 2018 var restfejlfrekvensen for de efterfølgende revisioner ifølge fællesforetagendet på 1,21 % vedrørende RP7-projekter og på 1,11 % vedrørende Horisont 2020-projekter ⁽²⁸⁾.

Bemærkning om andre spørgsmål

3.3.14. Fællesforetagendets personaleudskiftning var høj for både midlertidigt ansatte og kontraktansatte i 2017 og 2018. For så vidt angår midlertidigt ansatte steg udskiftningen kraftigt i 2018, op til næsten 17 %, da fire projektsansvarlige forlod fællesforetagendet. Anvendelsen af vikartjenester blev næsten fordoblet i 2018.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.3.15. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

⁽²⁸⁾ Udkastet til fællesforetagendet Clean Skys årlige aktivitetsrapport for 2018, s. 99-100.

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2017	Arbejdet med de specifikke ændringer af Kommissionens fælles værktøjer til forvaltning og overvågning af tilskud under Horisont 2020, der er nødvendige for at muliggøre behandling af fællesforetagendets bidrag i naturalier, var ikke afsluttet ved udgangen af 2018.	Afsluttet
2017	Som svar på de anbefalinger, som evaluatorene havde fremsat, udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan, som blev godkendt af fællesforetagendets bestyrelse i april 2018. Handlingsplanen omfatter en lang række foranstaltninger, som fællesforetagendet skal gennemføre, hvoraf et vist antal aktiviteter allerede er påbegyndt, mens resten er planlagt til at skulle gennemføres i 2018 eller i den næste programmeringsperiode.	Afsluttet

Fællesforetagendets svar

Fællesforetagendet har taget Revisionsrettens beretning til efterretning.

3.4. Fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler (IMI)

Indledning

3.4.1. Fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler, der ligger i Bruxelles, blev oprettet i december 2007 ⁽²⁹⁾ for en periode på ti år (IMI 1). I maj 2014 vedtog Rådet en ny oprettelsesforordning, der forlængede fællesforetagendets levetid indtil 31. december 2024 ⁽³⁰⁾ (IMI 2).

3.4.2. Fællesforetagendet for IMI er et offentlig-privat partnerskab for forskning i sundhed og innovation. Fællesforetagendets stiftende medlemmer er Den Europæiske Union repræsenteret ved Kommissionen (GD RTD) og lægemiddelsektoren repræsenteret ved Den Europæiske Sammenslutning af Farmaceutindustriforeninger (EFPIA).

3.4.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽³¹⁾.

Tabel 1
Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	179,6	153,4
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	275,6	187,9
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	235,9	206,4
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	485,5	322,4
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	48	49

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

ERKLÆRING

3.4.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽³²⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽³³⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

⁽²⁹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 73/2008 af 20. december 2007 om oprettelse af et fællesforetagende med henblik på gennemførelse af det fælles teknologiinitiativ om innovative lægemidler (EUT L 30 af 4.2.2008, s. 38).

⁽³⁰⁾ Rådets forordning (EU) nr. 557/2014 af 6. maj 2014 om oprettelse af fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler 2 (EUT L 169 af 7.6.2014, s. 54).

⁽³¹⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.imi.europa.eu

⁽³²⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽³³⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.4.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.4.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.4.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.4.8. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Bemærkning om gennemførelsen af IMI 1-budgettet

3.4.9. Tabel 2 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til IMI 1 ved udgangen af 2018.

Tabel 2

Medlemmernes bidrag til IMI 1*(i millioner euro)*

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	1 000,0	Ikke relevant	1 000,0	916,0	0,0	0,0	Ikke relevant	916,0
Industriens medlemmer	1 000,0	Ikke relevant	1 000,0	21,9	633,3	80,6	Ikke relevant	735,8
I alt	2 000,0	Ikke relevant	2 000,0	937,9	633,3	80,6	Ikke relevant	1 651,8

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.4.10. Med hensyn til den del af fællesforetagendets 2018-budget, der var disponibel til RP7-projekter, var gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne 88 %.

Bemærkninger om gennemførelsen af IMI 2-budgettet

3.4.11. Tabel 3 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til IMI 2 ved udgangen af 2018.

Tabel 3

Medlemmernes bidrag til IMI 2

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	1 638,0	Ikke relevant	1 638,0	241,9	0,0	0,0	Ikke relevant	241,9
EFPIA	1 425,0	Ikke relevant	1 425,0	10,8	128,0	83,9	Ikke relevant	222,7
Associerede partnere	0,0	Ikke relevant	0,0	2,7	2,5	0,0	Ikke relevant	5,2
I alt	3 063,0	Ikke relevant	3 063,0	255,4	130,5	83,9	Ikke relevant	469,8

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.4.12. Med hensyn til den del af fællesforetagendets 2018-budget, der var disponibel til Horisont 2020-projekter, var gennemførelsesgraden for forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger henholdsvis 100 % og 87 %.

3.4.13. Ved udgangen af 2018 beløb de uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år sig til 56,1 millioner euro. Fællesforetagendets bestyrelse godkendte derfor i december 2018 en budgetændring for at reducere årets nye betalingsbevillinger med 36,3 millioner euro ⁽³⁴⁾. Selv om situationen forbedredes i forhold til det foregående år efter IMI's gennemførelse af flere korrigerende foranstaltninger, var der stadig svagheder i planlægningen og overvågningen af behovet for nye betalingsbevillinger.

Bemærkning om den interne kontrol

3.4.14. Fællesforetagendet har indført pålidelige procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange. For så vidt angår de mellemliggende og endelige betalinger under RP7 udfører fællesforetagendet efterfølgende revisioner hos støttemodtagerne, mens det for anmeldelser af projektomkostninger i forbindelse med Horisont 2020 er Kommissionens fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Ved udgangen af 2018 var restfejlfrekvensen for de efterfølgende revisioner ifølge fællesforetagendet på 0,87 % vedrørende RP7 og på 0,67 % vedrørende Horisont 2020 ⁽³⁵⁾.

Andre spørgsmål

3.4.15. I 2018 havde fællesforetagendet en høj personaleudskiftning på gennemsnitligt ca. 21 % og en særligt høj personaleudskiftning for kontraktansatte på ca. 60 %. Situationen forværredes af, at otte personer var langtidssygemeldte, hvoraf fire var nye tilfælde i 2018. Som følge heraf var kun halvdelen af fællesforetagendets ansatte stabile i 2018, hvilket øgede risikoen for, at fællesforetagendets operationelle mål ikke ville blive nået som planlagt. For at afhjælpe personalesituationen i 2018 anvendte fællesforetagendet vikarer, der udgjorde 9,6 % af det samlede antal ansatte.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.4.16. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

⁽³⁴⁾ Tredje ændring af 2018-budgettet godkendt den 5. december 2018.

⁽³⁵⁾ Fællesforetagendet for IMI's årlige aktivitetsrapport for 2018, s. 107-108.

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2017	Kommissionens fælles støttecenter havde ved udgangen af 2017 ikke afsluttet specifikke ændringer af værktøjer til forvaltning og overvågning af tilskud under Horisont 2020 for at imødekomme fællesforetagendets rapporterings- og indsamlingsbehov for så vidt angår bidrag i naturalier.	Afsluttet
2017	Tæt på udgangen af 2017 beløb de uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år sig til 78,7 millioner euro. Fællesforetagendets bestyrelse godkendte derfor i juli 2017 en reducereing af de nye betalingsbevillinger (aktionsudgifter) for det år med 56 millioner euro og i november 2017 en reducereing af de akkumulerede uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år med 25,8 millioner euro. Denne situation viser, at der i de seneste år var svagheder i forbindelse med planlægning og overvågning af behovet for nye betalingsbevillinger.	I gang
2017	Som svar på de anbefalinger, som evaluatorene havde fremsat, udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan, som blev godkendt af fællesforetagendet for IMI 2's bestyrelse i november 2017. Handlingsplanen omfatter en lang række foranstaltninger, som fællesforetagendet skal gennemføre, hvoraf et vist antal aktiviteter allerede er påbegyndt; størstedelen bør gennemføres i 2018 og 2019, mens et begrænset antal af dem vil blive taget i betragtning i den næste programmeringsperiode.	I gang

Fællesforetagendets svar

Fællesforetagendet har taget Revisionsrettens beretning til efterretning.

3.5. Fællesforetagendet for brændselsceller og brint (BCB)

Indledning

3.5.1. Fællesforetagendet for gennemførelsen af det fælles teknologiinitiativ vedrørende brændselsceller og brint (fællesforetagendet BCB), der ligger i Bruxelles, blev oprettet i maj 2008 for perioden indtil 31. december 2017 ⁽³⁶⁾ (BCB 1). I maj 2014 forlængede Rådet fællesforetagendets levetid indtil 31. december 2024 ⁽³⁷⁾ (BCB 2).

3.5.2. Fællesforetagendet BCB er et offentlig-privat partnerskab om forskning og innovation vedrørende brint- og brændselscelleteknologier. Fællesforetagendets stiftende medlemmer er Den Europæiske Union (EU) repræsenteret ved Kommissionen, industrigruppen (Hydrogen Europe) og forskningsgruppen (Hydrogen Europe Research).

3.5.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽³⁸⁾.

Tabel 1

Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	102,4	179,4
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	79,8	98,5
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	126,5	198,6
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	85,5	127,8
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	27	26

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

ERKLÆRING

3.5.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽³⁹⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽⁴⁰⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

⁽³⁶⁾ Rådets forordning (EF) nr. 521/2008 af 30. maj 2008 om oprettelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint (EUT L 153 af 12.6.2008, s. 1).

⁽³⁷⁾ Rådets forordning (EU) nr. 559/2014 af 6. maj 2014 om oprettelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2 (EUT L 169 af 7.6.2014, s. 108).

⁽³⁸⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.fch.europa.eu.

⁽³⁹⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽⁴⁰⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.5.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.5.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.5.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.5.8. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Bemærkning om gennemførelsen af BCB 1-budgettet

3.5.9. *Tabel 2* giver en oversigt over medlemmernes bidrag til BCB 1 ved udgangen af 2018.

Tabel 2

Medlemmernes bidrag til BCB 1

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontant-bidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	470,0	Ikke relevant	470,0	402,2	19,1	0,0	Ikke relevant	421,3
Industriens medlemmer	470,0	Ikke relevant	470,0	17,9	420,0	4,6	Ikke relevant	442,5
I alt	940,0	Ikke relevant	940,0	420,1	439,1	4,6	Ikke relevant	863,8

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.5.10. Med hensyn til den del af fællesforetagendets 2018-budget, der var disponibel til RP7-projekter, var gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne 79,6 % på grund af forsinkelser i indsendelsen af betalingsanmodninger for igangværende RP7-projekter.

Bemærkninger om gennemførelsen af BCB 2-budgettet

3.5.11. *Tabel 3* giver en oversigt over medlemmernes bidrag til BCB 2 ved udgangen af 2018.

Tabel 3

Medlemmernes bidrag til BCB 2

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	665,0	0,0	665,0	318,8	0,0	0,0	0,0	318,8
Industriens medlemmer	95,0	285,0	380,0	3,6	1,8	7,7	636,3	649,4
I alt	760,0	285,0	1 045,0	322,4	1,8	7,7	636,3	968,2

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.5.12. Det lave niveau for bidrag i naturalier fra industriens medlemmer til operationelle aktiviteter skyldes det forhold, at fællesforetagendet attesterer dem sammen med de endelige omkostningsanmeldelser. Attesteringen af størstedelen af de forpligtede bidrag i naturalier vil derfor finde sted senere i Horisont 2020-programmet, når den endelige betaling for projekterne afholdes, og attesterne for årsregnskaberne skal foreligge.

3.5.13. Med hensyn til den del af fællesforetagendets 2018-budget, der var disponibel til Horisont 2020-projekter, var gennemførelsesgraden for forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger henholdsvis 95,8 % og 84,4 %.

Bemærkninger om den interne kontrol

3.5.14. Fællesforetagendet har indført procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange. For så vidt angår de mellemliggende og endelige betalinger under RP7 udfører fællesforetagendet efterfølgende revisioner hos støttemodtagerne, mens det for anmeldelser af projektomkostninger i forbindelse med Horisont 2020 er Kommissionens fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner.

3.5.15. Ved udgangen af 2018 var restfejlforekomsten for de efterfølgende revisioner ifølge fællesforetagendet på 1,10 % vedrørende RP7 og på 0,46 % vedrørende Horisont 2020 ⁽⁴¹⁾.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.5.16. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

⁽⁴¹⁾ Fællesforetagendet BCB's årlige aktivitetsrapport for 2018, s. 89.

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2017	Som svar på de anbefalinger, som evaluatorene havde fremsat, udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan, som blev godkendt af fællesforetagendet for BCB 2's bestyrelse i marts 2018. Handlingsplanen omfatter en lang række foranstaltninger, som fællesforetagendet skal gennemføre, hvoraf et vist antal aktiviteter allerede er påbegyndt; størstedelen bør gennemføres i 2018 og 2019, mens et begrænset antal af dem vil blive taget i betragtning i den næste programmeringsperiode.	I gang

Fællesforetagendets svar

Fællesforetagendet har taget Revisionsrettens beretning til efterretning.

3.6. Fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab (ECSEL)

Indledning

3.6.1. Fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab (fællesforetagendet ECSEL), som ligger i Bruxelles, blev oprettet i maj 2014 ⁽⁴²⁾ for perioden frem til 31. december 2024. Fællesforetagendet ECSEL erstattede og efterfulgte fællesforetagenderne ENIAC og Artemis, som blev lukket den 26. juni 2014. SESAR-fællesforetagendet begyndte at arbejde selvstændigt den 27. juni 2014.

3.6.2. Fællesforetagendet ECSEL er et offentlig-privat partnerskab inden for forskning i nanoelektronik og indlejrede computersystemer. De stiftende medlemmer af fællesforetagendet er Den Europæiske Union (EU) repræsenteret ved Kommissionen (GD CONNECT), de i ECSEL deltagende stater ⁽⁴³⁾ og tre industrisammenslutninger (AENEAS, ARTEMISIA og EPoSS), der repræsenterer virksomheder og forskningsorganisationer, som beskæftiger sig med indlejrede og cyberfysiske systemer, integration af intelligente systemer samt mikro- og nanoelektronik.

3.6.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽⁴⁴⁾.

Tabel 1

Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	290,1	287,7
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	187,3	177,3
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	310,6	290,1
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	194,2	183,9
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	30	30

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

ERKLÆRING

3.6.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽⁴⁵⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽⁴⁶⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

⁽⁴²⁾ Rådets forordning (EU) nr. 561/2014 af 6. maj 2014 om oprettelse af fællesforetagendet ECSEL (EUT L 169 af 7.6.2014, s. 152).

⁽⁴³⁾ Østrig, Belgien, Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Irland, Israel, Italien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Norge, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Schweiz, Tyrkiet og Det Forenede Kongerige.

⁽⁴⁴⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.ecsel.eu

⁽⁴⁵⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽⁴⁶⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed**Erklæring om regnskabernes rigtighed**

3.6.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.6.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.6.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.6.8. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Bemærkninger om gennemførelsen af RP7-budgettet

3.6.9. Ved udgangen af 2018 havde EU bidraget med 637,6 millioner euro i RP7-midler til medfinansiering af fællesforetagendet ECSEL's RP7-aktiviteter (som var overtaget fra fællesforetagenderne Artemis og ENIAC) og yderligere 17,9 millioner euro til medfinansiering af de tilknyttede administrationsomkostninger. Den samlede forpligtelse til operationelle RP7-aktiviteter udgjorde 606 millioner euro (Artemis 172 millioner euro og ENIAC 434 millioner euro). De relaterede betalinger beløb sig til 529 millioner euro (Artemis 156 millioner euro og ENIAC 373 millioner euro). Eftersom programmet blev afsluttet ved udgangen af 2017, er der en risiko for, at de ressourcer, der er tildelt fællesforetagendet, ikke vil blive udnyttet fuldt ud.

3.6.10. I 2018 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets disponible betalingsbevillinger på 98 millioner euro til RP7-projekter 42 %. Denne lave gennemførelsesgrad skyldtes navnlig de nationale finansieringsmyndigheders forsinkelser med hensyn til at levere afsluttende projektcertifikater for igangværende RP7-aktiviteter.

Bemærkninger om gennemførelsen af Horisont 2020-budgettet

3.6.11. Tabel 2 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til ECSEL ved udgangen af 2018.

Tabel 2

Medlemmernes bidrag til ECSEL's Horisont 2020-aktiviteter

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontant-bidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD CONNECT)	1 185,0	Ikke relevant	1 185,0	512,0	0,0	0,0	Ikke relevant	512,0
Industriens medlemmer	1 657,5	Ikke relevant	1 657,5	11,3	0,0	694,1	Ikke relevant	705,4
I alt	2 842,5	Ikke relevant	2 842,5	523,3	0,0	694,1	Ikke relevant	1 217,4

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.6.12. De 30 i ECSEL deltagende stater skal yde finansielle bidrag på mindst 1 170 millioner euro til fællesforetagendet ECSEL's operationelle aktiviteter ⁽⁴⁷⁾. Ved udgangen af 2018 havde de deltagende stater, der deltog i forslagsindkaldelserne i 2014, 2015 og 2017 — henholdsvis 19, 21, og 18 stater — indgået forpligtelser for i alt 564 millioner euro og afholdt betalinger for 178 millioner euro (15 % af de samlede krævede bidrag). Uanset det tidlige stadium i gennemførelsen af Horisont 2020-projekterne hænger det lave niveau for bidrag fra de deltagende stater sammen med, at nogle deltagende stater først godkender og rapporterer deres omkostninger til fællesforetagendet ECSEL hen imod afslutningen af de projekter, de støtter.

3.6.13. Fællesforetagendet ECSEL kan først beregne industriens medlemmers faktiske bidrag i naturalier, efter at det har valideret bidragene fra de deltagende stater ved programmets afslutning.

3.6.14. Med hensyn til den del af fællesforetagendets 2018-budget, der var disponibel til Horisont 2020-projekter, var gennemførelsesgraden for forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger henholdsvis 100 % og 72 %. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillinger under Horisont 2020 forværredes på grund af det yderligere bidrag på 20 millioner euro, der blev modtaget af fællesforetagendet ECSEL i december 2018

Bemærkninger om den interne kontrol

3.6.15. De administrative aftaler, som fællesforetagenderne Artemis og ENIAC havde indgået med de nationale finansieringsmyndigheder, finder stadig anvendelse, også efter at disse fællesforetagender er blevet lagt sammen og nu danner fællesforetagendet ECSEL. Under disse aftaler byggede fællesforetagenderne Artemis' og ENIAC's strategier for efterfølgende revision i høj grad på, at medlemsstaternes finansieringsmyndigheder kontrollerede projekternes omkostningsanmeldelser ⁽⁴⁸⁾. Fællesforetagendet ECSEL har taget skridt til at vurdere medlemsstaternes finansieringsmyndigheders efterfølgende revisioner og har fået skriftlige erklæringer fra medlemsstaternes finansieringsmyndigheder, ifølge hvilke gennemførelsen af de nationale procedurer giver rimelig sikkerhed for, at de gennemførte transaktioner er lovlige og formelt rigtige. Der er imidlertid væsentlige forskelle mellem de metoder, som medlemsstaternes finansieringsmyndigheder anvender, og det er derfor ikke muligt for fællesforetagendet ECSEL at beregne én enkelt pålidelig vægtet fejlforekomst eller resterende fejlforekomst for RP7-betalinger.

3.6.16. Fællesforetagendet ECSEL's betalinger vedrørende RP7-projekter beløb sig i 2018 til 41 millioner euro (2017: 76,4 millioner euro), svarende til 22 % (2017: 32 %) af de samlede operationelle betalinger, som fællesforetagendet afholdt i 2018. I forbindelse med disse betalinger anvendte vi den restfejlsprocent, som GD RTD har udregnet for hele RP7-programmet, og som var på 3,36 % ved udgangen af 2018.

3.6.17. Med hensyn til Horisont 2020-betalinger er Kommissionens fælles revisionstjeneste ansvarlig for den efterfølgende revision ⁽⁴⁹⁾. Ved udgangen af 2018 var restfejlfrekvensen for de efterfølgende revisioner ifølge fællesforetagendets beregning på 1,15 % vedrørende Horisont 2020.

3.6.18. I 2018 blev den endelige betaling for gennemførelsen af den serviceleveranceaftale, der var indgået med en af de tre industrisammenslutninger med henblik på levering af kommunikationstjenester og tjenester vedrørende afholdelse af arrangementer, afholdt uden den nødvendige dokumentation.

3.6.19. I 2018 opdagede fællesforetagendet, at kontantbidrag til dækning af administrationsomkostninger for over 1 million euro, ikke var faktureret af fællesforetagendet ENIAC til industrimedlemmet AENEAS før oprettelsen af fællesforetagendet ECSEL. For at opveje de manglende midler til administrationsudgifter modtog fællesforetagendet 1 million euro fra sine medlemmer som et »forudbetalt kontaktbidrag« hvoraf 320 000 euro kom fra Kommissionen og 680 000 euro fra industriens medlemmer. Fællesforetagendet bør straks udstede debetnotaen.

Bemærkning om andre spørgsmål

3.6.20. Selv om midtvejsevalueringen af fællesforetagendet ECSEL blev afsluttet i overensstemmelse med den præcise tidsramme i fællesforetagendets retlige rammer, kunne den ikke levere optimal merværdi for fællesforetagendets beslutningsproces på dette tidlige stadium i dets aktiviteter.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.6.21. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

⁽⁴⁷⁾ Artikel 4, stk. 1, i forordning (EU) nr. 561/2014.

⁽⁴⁸⁾ Ifølge den strategi for efterfølgende revision, som Artemis og ENIAC havde vedtaget, skal fællesforetagendet mindst én gang om året vurdere, om de oplysninger, medlemsstaterne har indsendt, giver tilstrækkelig sikkerhed for, at de gennemførte transaktioner er lovlige og formelt rigtige.

⁽⁴⁹⁾ Artikel 13, stk. 2, i Rådets forordning (EU) nr. 561/2014.

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2015	Ifølge fællesforetagendets finansielle regler skal budgettet gennemføres i overensstemmelse med effektive og produktive standarder for intern kontrol, som indbefatter forebyggelse, afsløring, korrektion og opfølgning af svig og uregelmæssigheder. Efter Kommissionens vedtagelse af en strategi for bekæmpelse af svig i juni 2011 blev den første fælles strategi for bekæmpelse af svig på forskningsområdet vedtaget i juli 2012 og ajourført i marts 2015, så der blev taget hensyn til de ændringer, der var indført med Horisont 2020. Forskningsrådets strategi for bekæmpelse af svig omfatter en handlingsplan, der skal gennemføres af fællesforetagenderne på forskningsområdet. Der er allerede indført procedurer for intern kontrol i fællesforetagendet ECSEL for at give rimelig sikkerhed for, at svig og uregelmæssigheder forebygges og afsløres (forudgående kontrol af betalinger, politik vedrørende interessekonflikter og efterfølgende revisioner hos tilskudsmodtagere). Fællesforetagendet ECSEL's gennemførelsesplan for bekæmpelse af svig blev vedtaget den 11. november 2016 og er under gennemførelse.	Afsluttet
2016	Fællesforetagendet ECSEL har vedtaget regler for forebyggelse og håndtering af interessekonflikter for at mindske de risici, dets ledelsesstruktur er forbundet med. Fællesforetagendet anvendte imidlertid ikke konsekvent de regler, der er fastsat i bestyrelsens afgørelse GB.2015.41.	Afsluttet
2017	I 2017 bemærkede vi betydelige mangler i forvaltningen af udbud vedrørende administrative tjenesteydelser (f.eks. valg af uhensigtsmæssige udbudsprocedurer, ufuldstændig fastsættelse af, hvilke tjenesteydelser der skulle leveres, sen underskrivelse af ændringer).	I gang
2017	I 2017 havde fællesforetagendet ikke behørigt i sit register over undtagelser dokumenteret hverken ledelsens tilsidesættelser af kontrol eller afvigelser fra etablerede processer og procedurer. Denne situation påvirker ledelsens evne til at sikre effektiviteten af de interne kontrolprocesser og hurtigt at afbøde proceduremæssige mangler.	Afsluttet
2017	Som svar på de anbefalinger, som evaluatorene havde fremsat, udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan, som blev godkendt af fællesforetagendets ECSEL's bestyrelse i april 2018. Handlingsplanen omfatter en lang række foranstaltninger, som fællesforetagendet skal gennemføre, og et vist antal aktiviteter er allerede afsluttet; størstedelen af foranstaltningerne skal gennemføres i 2018 og 2019, mens nogle af dem blev betragtet som værende uden for fællesforetagendet ECSEL's område.	I gang

Fællesforetagendets svar

Fællesforetagendet har taget Revisionsrettens beretning til efterretning.

3.7. Fællesforetagendet for biobaserede industrier (BBI)

Indledning

3.7.1. Fællesforetagendet for biobaserede industrier, der ligger i Bruxelles, blev oprettet i maj 2014 ⁽⁵⁰⁾ for en periode på ti år og begyndte at arbejde uafhængigt den 26. oktober 2015.

3.7.2. Fællesforetagendet BBI er et offentlig-privat partnerskab i den biobaserede industrisektor. De stiftende medlemmer er Den Europæiske Union (EU) repræsenteret ved Kommissionen og industrielle partnere repræsenteret ved Bio-based Industries Consortium (BIC).

3.7.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽⁵¹⁾.

Tabel 1
Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	91,6	88,9
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	119,5	86,3
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	118,1	91,6
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	120,9	92,9
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	18	21

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

ERKLÆRING

3.7.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽⁵²⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽⁵³⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.7.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

⁽⁵⁰⁾ Rådets forordning (EU) nr. 560/2014 af 6. maj 2014 om oprettelse af fællesforetagendet BBI (EUT L 169 af 7.6.2014, s. 130).

⁽⁵¹⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.bbi-europe.eu

⁽⁵²⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽⁵³⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.7.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.7.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.7.8. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Regnskabernes rigtighed

3.7.9. I 2018 foretog fællesforetagendet BBI en gennemgang med henblik på at ajourføre BIC's konstituerende enheders medlemsstatus som det vigtigste grundlag for valideringen og anerkendelsen af bidrag i naturalier fra industriens medlemmer til fællesforetagendets operationelle aktiviteter. Dette anses for god praksis og bør ske regelmæssigt.

Bemærkninger om gennemførelsen af Horisont 2020-budgettet

3.7.10. Tabel 2 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til fællesforetagendet ved udgangen af 2018.

Tabel 2

Medlemmernes bidrag til BBI-aktiviteter

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	975,0	0,0	975,0	264,6	0,0	0,0	0,0	264,6
Industriens medlemmer	975,0	1 755,0	2 730,0	9,1	12,1	36,8	699,9	757,9
I alt	1 950,0	1 755,0	3 705,0	273,7	12,1	36,8	699,9	1 022,5

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.7.11. Af mindstebeløbet på 182,5 millioner euro i kontantbidrag ⁽⁵⁴⁾ var kun 0,8 millioner euro betalt ved udgangen af 2018. BBI's oprettelsesforordning ⁽⁵⁵⁾ blev ændret for at give industriens medlemmer mulighed for at yde deres kontantbidrag på projektniveau, men der er stadig stor risiko for, at industriens medlemmer ikke vil kunne betale minimumsbeløbet for kontantbidrag til operationelle aktiviteter inden programmets afslutning. Som følge heraf besluttede Kommissionen (GD RTD) ved udgangen af 2018 at reducere fællesforetagendets 2020-budget på 205 millioner euro med 140 millioner euro ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵⁴⁾ Artikel 12, stk. 4, i vedtægter for fællesforetagendet for biobaserede industrier (bilag I til forordning (EU) nr. 560/2014).

⁽⁵⁵⁾ Forordning (EU) 2018/121 af 23. januar 2018 om ændring af forordning (EU) nr. 560/2014 om oprettelse af fællesforetagendet for biobaserede industrier (EUT L 22 af 26.1.2018, s. 1).

⁽⁵⁶⁾ Dette beløb omfatter den bebudede budgetsuspension for 2017 på 50 millioner euro og suspensionen for 2018-budgettet på 20 millioner euro.

3.7.12. Gennemførelsesgraden for de disponible forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger var i 2018 på henholdsvis 99 % og 71 %. De fleste af fællesforetagendets betalingsbevillinger var forfinansiering af tilskudsftaler som følge af indkaldelserne af forslag i 2017 og mellemliggende betalinger for projekter fra tidligere indkaldelser. Den lavere gennemførelsesgrad for betalingsbevillingerne skyldtes forsinkelser i forbindelse med en række periodiske rapporter og omkostningsanmeldelser, der lå betydeligt under det budget, der var godkendt i tilskudsftalerne.

Bemærkninger om den interne kontrol

3.7.13. Fællesforetagendet har indført pålidelige procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebords gennemgange. Situationen ved udgangen af 2018 viste, at fællesforetagendet stort set havde gennemført standarderne for intern kontrol.

3.7.14. Kommissionens fælles revisionstjeneste er ansvarlig for den efterfølgende revision af anmeldelser af projektomkostninger i forbindelse med Horisont 2020. På grundlag af resultaterne af de efterfølgende revisioner ved udgangen af 2018 rapporterede fællesforetagendet en restfejlfrekvens på 0,01 % vedrørende Horisont 2020-projekterne ⁽⁵⁷⁾.

Bemærkning om forsvarlig økonomisk forvaltning og performance

3.7.15. På grund af udformningen af indkaldelserne af forslag i 2018 og forvaltningen af rangordningssystemet for forslagene, fik ét af de to flagskibsemner, der var omfattet af indkaldelsen, slet ikke tildelt finansiering, selv om der var modtaget støtteberettigede og velbedømte forslag for begge emner.

Bemærkninger og andre spørgsmål

3.7.16. Selv om midtvejsevalueringen af fællesforetagendet BBI blev afsluttet i overensstemmelse med den præcise tidsramme i fællesforetagendets retlige rammer, kunne den ikke levere optimal merværdi for fællesforetagendets beslutningsproces på dette tidlige stadium i dets aktiviteter.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.7.17. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

⁽⁵⁷⁾ Fællesforetagendet BBI's årlige aktivitetsrapport for 2018, s. 185. Den rapporterede fejlprocent er ikke fuldt ud repræsentativ, da den kun er baseret på de to første runder af efterfølgende revisioner, som endnu ikke er afsluttet.

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2017	Arbejdet med de specifikke ændringer af Kommissionens fælles værktøjer til forvaltning og overvågning af tilskud under Horisont 2020, der er nødvendige for at muliggøre behandling af fællesforetagendets bidrag i naturalier, var ikke afsluttet ved udgangen af 2017.	Afsluttet
2017	Indkaldelsen af forslag om tilskud i 2016 resulterede i en relativ lav dækning af emner inden for forsknings- og innovationsaktionerne. Forsknings- og innovationsaktionerne havde et samlet budget på 50 millioner euro og omfattede 12 emner, som hvert især var udformet til at behandle de specifikke udfordringer i forbindelse med aktiviteter vedrørende påvisning og realisering af værdikæder. Alle støtteberettigede forslag var blevet evalueret i forhold til Horisont 2020-evalueringskriterierne og sat i prioriteringsrækkefølge til finansiering inden for budgetpostens begrænsninger. Størstedelen af tilskudsbudgettet fokuserede imidlertid på tre af de seks finansierede emner, og fællesforetagendet kunne ikke finansiere seks emner inden for forsknings- og innovationsaktionerne, selv om fire af dem omfattede forslag, der var berettiget til medfinansiering. For at opnå optimal dækning af de vigtigste emner bør fællesforetagendet overveje at begrænse antallet af forslag pr. emne ved i indkaldelsen at fastsætte et vejledende budget på emneniveau.	Afsluttet
2017	Som svar på de anbefalinger, som evaluatorene havde fremsat, udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan, som blev godkendt af fællesforetagendet for BBI's bestyrelse i marts 2018. Fællesforetagendet accepterer i bred forstand anbefalingerne, men er allerede gået i gang med at gennemføre en række foranstaltninger, som skal tackle de centrale spørgsmål, der blev rejst som led i den foreløbige evaluering. Ifølge handlingsplanen bør størstedelen af de foranstaltninger, der skal træffes som svar på anbefalingerne, gennemføres i 2018 og 2019.	I gang

Fællesforetagendets svar

3.7.15. Efter at have analyseret resultatet af evalueringen og tildelingsprocesserne i forbindelse med 2018-indkaldelsen nåede fællesforetagendet BBI frem til den konklusion, at det vil være bedre at have øremærkede budgetposter inden for nogle af innovationsaktionernes (flagskibs)emner for at sikre en bedre dækning. Denne tilgang er allerede indarbejdet i fællesforetagendet BBI's årlige arbejdsprogram for 2019 ved hjælp af en ændring af samme den 19. marts 2019.

3.8. Fællesforetagendet Shift2Rail (S2R)

Indledning

3.8.1. Fællesforetagendet Shift2Rail (S2R), der ligger i Bruxelles, blev oprettet i juni 2014 ⁽⁵⁸⁾ for en periode på ti år og begyndte at arbejde uafhængigt den 24. maj 2016.

3.8.2. Fællesforetagendet Shift2Rail er et offentlig-privat partnerskab i jernbanesektoren. De stiftende medlemmer er Den Europæiske Union (EU), repræsenteret ved Kommissionen, og partnere fra jernbaneindustrien (centrale interessenter, f.eks. producenter af jernbanemateriel, jernbanevirksomheder, infrastrukturforvaltere og forskningscentre). Andre enheder kan deltage i fællesforetagendet som associerede medlemmer.

3.8.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽⁵⁹⁾.

Tabel 1

Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	69,4	34,5
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	80,9	64,7
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	71,9	44,1
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	84,8	68,6
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	22	20

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

ERKLÆRING

3.8.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽⁶⁰⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽⁶¹⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.8.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

⁽⁵⁸⁾ Rådets forordning (EU) nr. 642/2014 af 16. juni 2014 om oprettelse af fællesforetagendet Shift2Rail (EUT L 177 af 17.6.2014, s. 9).

⁽⁵⁹⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.shift2rail.org

⁽⁶⁰⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽⁶¹⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.8.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.8.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.8.8. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Bemærkninger om gennemførelsen af Horisont 2020-budgettet

3.8.9. Tabel 2 giver en oversigt over medlemmernes bidrag til fællesforetagendet ved udgangen af 2018.

Tabel 2

Medlemmers bidrag til S2R

(i millioner euro)

Medlemmer	Medlemmernes bidrag (i henhold til oprettelsesforordningen)			Medlemmernes bidrag (pr. 31.12.2018)				
	Operationelle aktiviteter	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontant-bidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD MOVE)	398,0	0,0	398,0	158,9	0,0	0,0	0,0	158,9
Industriens medlemmer	350,0	120,0	470,0	6,5	21,7	63,7	160,4	252,3
I alt	748,0	120,0	868,0	165,4	21,7	63,7	160,4	411,2

⁽¹⁾ Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.8.10. Gennemførelsesgraden for de disponible forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger var i 2018 på henholdsvis 100 % og 82,3 %. De fleste af fællesforetagendets betalinger i 2018 var mellemliggende betalinger til Horisont 2020-projekter udvalgt efter indkaldelserne af forslag i 2015 og 2016 samt forfinansieringsbetalinger til Horisont 2020-projekter udvalgt efter indkaldelserne af forslag i 2018.

Bemærkninger om den interne kontrol

3.8.11. Fællesforetagendet har indført pålidelige procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange. Situationen ved udgangen af 2018 viste, at fællesforetagendet stort set havde gennemført standarderne for intern kontrol, men at visse foranstaltninger først vil blive afsluttet i 2019, såsom revisionen af modellen for nøgleresultatindikatorer. I 2018 styrkede Shift2Rail sin ramme for håndtering af interessekonflikter.

3.8.12. Kommissionens fælles revisionstjeneste er ansvarlig for den efterfølgende revision af Horisont 2020-betalinger. På grundlag af de resultater vedrørende efterfølgende revisioner, der var tilgængelige ved udgangen af 2018, rapporterede fællesforetagendet en restfejlfrekvens på 0,97 % vedrørende Horisont 2020-projekter ⁽⁶²⁾.

Bemærkninger om forsvarlig økonomisk forvaltning og performance

3.8.13. I 2018 iværksatte fællesforetagendet udelukkende årets indkaldelse af forslag til tilskud over for sine medlemmer som et pilotprojekt med en støtteordning med faste beløb. Det vejledende beløb for dette pilotprojekt var 1 34,1 million euro (86,3 % af det samlede budget for indkaldelsen af forslag i 2018). Formålet med projektet var at teste den forenklingmæssige fordel og gennemførligheden af støtteordningen med faste beløb.

3.8.14. De finansielle eksperter, der var involveret i evalueringsfasen for tilskud, afslørede visse relevante afvigelser i de finansielle forslag fra støttemodtagernes historiske finansielle data. Fællesforetagendet anvendte forberedelsesfasen for tilskud til at analysere støttemodtagernes forklaringer på afvigelserne og til at korrigere det faste beløb, hvis dette var begrundet. For at forbedre produktiviteten og effektiviteten af støtteordningen med faste beløb yderligere bør fællesforetagendet fortsætte med at styrke de finansielle data i sin database over støttemodtagere og offentliggøre de finansielle eksperters vigtige bemærkninger i den sammenfattende evalueringsrapport.

Bemærkninger om andre spørgsmål

3.8.15. I 2018, da et associeret medlem blev et helejet datterselskab af et stiftende medlem, kunne det bevare sin status som associeret medlem og sin plads i bestyrelsen. Dermed blev det stiftende medlems repræsentation i bestyrelsen i praksis øget. Bestemmelserne i fællesforetagendets nuværende retlige rammer tager ikke tilstrækkeligt højde for virksomhedsovertagelser blandt fællesforetagendets industrimedlemmer, og de konsekvenser, de kan få for en ligelig repræsentation af medlemmer i bestyrelsen.

3.8.16. Selv om midtvejsevalueringen af fællesforetagendet S2R blev afsluttet i overensstemmelse med den præcise tidsramme i fællesforetagendets retlige rammer, kunne den ikke levere optimal merværdi for fællesforetagendets beslutningsproces på dette tidlige stadium i dets aktiviteter.

3.8.17. Fællesforetagendets personaleudskiftning i de seneste to år var relativt høj og skyldtes udelukkende rotationen af kontraktansatte. For at håndtere denne situation med stor personaleudskiftning anvendte fællesforetagendet vikarer, der udgjorde 17 % af det samlede antal ansatte.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.8.18. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

⁽⁶²⁾ Pr. 31. december 2018 kunne fællesforetagendet S2R basere sin beregning af fejlfrekvensen på fire endelige rapporter vedrørende efterfølgende revisioner (én vedrørende risikobaseret revision og tre vedrørende fællesforetagendet S2R's repræsentative stikprøve). Jf. fællesforetagendet S2R's årlige aktivitetsrapport for 2018, s. 120-122.

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2017	Ved udgangen af 2017 havde fællesforetagendet uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år på ca. 7,6 millioner euro. Denne situation viser, at der er svagheder i budgetplanlægningen, der dog ikke kan kontrolleres fuldt ud af fællesforetagendet.	Afsluttet
2017	Situationen ved udgangen af 2017 viste, at de væsentligste standarder for intern kontrol stort set var gennemført, men at visse foranstaltninger først vil blive afsluttet i 2018.	I gang
2017	Som svar på de anbefalinger, som evaluatorene havde fremsat, udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan, som blev vedtaget af bestyrelsen den 28. juni 2018. Selv om ikke alle de anbefalinger, der blev fremsat i den foreløbige evaluering, vil blive adresseret under det nuværende finansielle rammeprogram, er en række af foranstaltningerne i handlingsplanen allerede iværksat, mens andre, i overensstemmelse med deres art og den nuværende retlige ramme, ventes at blive iværksat i perioden 2018-2020.	I gang

Fællesforetagendets svar

3.8.14. Fællesforetagendet Shift2Rail bekræfter, at alle de finansielle eksperters konklusioner og henstillinger er baseret på pålidelige finansielle data, er blevet taget i betragtning og behandlet individuelt for hver enkelt støttemodtager (medlem) forud for undertegnelsen af tilskudsaftalen og i overensstemmelse med Kommissionens afgørelse C(2017) 7151 af 27. oktober 2017 om godkendelse af anvendelsen af refusion på grundlag af et fast beløb til støtteberettigede omkostninger til foranstaltninger under Horisont 2020 — rammeprogrammet for forskning og innovation og under forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab (2014-2018).

Denne første øvelse i at gennemføre tilskud i form af faste beløb har givet opmuntrende resultater med hensyn til målsætningen om yderligere at forenkle finansieringsreglerne og har givet fællesforetagendet Shift2Rail mulighed for at fokusere på den tekniske gennemførelse af tilskudsaftalen og forebygge og nedbringe antallet af finansielle fejl. Fællesforetagendet S2R erkender, at forberedelsen og gennemførelsen af pilotprojektet med en støtteordning med faste beløb i sagens natur har plads til forbedringer, men betænker sig, at alle retlige og finansielle aspekter af Kommissionens afgørelse er blevet nøje fulgt op. Forsvarligheden af den økonomiske forvaltning af indkaldelsen af forslag med faste beløb vil blive kontrolleret senere inden for rammerne af den gennemgang, der gennemføres i overensstemmelse med S2R-forordningen. I forberedelsesfasen til støtteaftalen har den anvisningsberettigede faktisk sikret, at der blev taget behørigt hensyn til alle de tekniske og finansielle eksperters bemærkninger. Under hensyntagen til Revisionsrettens henstilling vil den samlede proces blive yderligere styrket i forbindelse med indkaldelsen for 2019.

3.8.15. S2R-forordningens begrænsninger anerkendes, selv om det skal bemærkes, at fællesforetagendet S2R's retlige rammer ikke åbner mulighed for at øge det stiftende medlems indflydelse på beslutningsprocessen og den overordnede forvaltning. Der vil blive taget højde for Revisionsrettens bemærkning i forbindelse med en eventuel ændring af S2R-forordningen.

3.8.16. Det anerkendes, at evalueringen fandt sted tidligt i fællesforetagendet S2R's levetid, men som bemærket var dette et krav i henhold til S2R-forordningen og det samlede Horisont 2020-program.

3.8.17. Den høje grad af personaleudskiftning ved fællesforetagendet S2R skyldes hovedsageligt den nuværende struktur i stillingsfortegnelsen, som fællesforetagendet S2R skal følge, og som ikke gør det muligt for fællesforetagendet S2R at tilbyde de samme gunstige kontraktvilkår som andre EU-organer og -institutioner. Ikke desto mindre er der indført bløde foranstaltninger for at reducere personaleudskiftningen. Spørgsmålet skal følges op med Kommissionen.

FÆLLESFORETAGENDET UNDER EURATOM

3.9. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Indledning

3.9.1. Det europæiske fællesforetagende for ITER ⁽⁶³⁾ og fusionsenergiudvikling (fællesforetagendet F4E) blev oprettet i marts 2007 ⁽⁶⁴⁾ for en 35-årig periode. De vigtigste fusionsanlæg skulle udvikles i Cadarache i Frankrig, men fællesforetagendet ligger i Barcelona.

3.9.2. Fællesforetagendets stiftende medlemmer er Euratom, repræsenteret ved Kommissionen, Euratoms medlemsstater og Schweiz (som har indgået en samarbejdsaftale med Euratom).

3.9.3. Tabel 1 viser fællesforetagendets nøgletal ⁽⁶⁵⁾.

Tabel 1

Fællesforetagendets nøgletal

	2018	2017
Budget for betalingsbevillinger (millioner euro)	794,8	847,6
Budget for forpligtelsesbevillinger (millioner euro)	649,9	562
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	847,4	864,9
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	706,2	588,9
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	442	449

⁽¹⁾ Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, og formålsbestemte indtægter.

⁽²⁾ Midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen**ERKLÆRING**

3.9.4. Vi har:

- revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽⁶⁶⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽⁶⁷⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, og
- efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

*Regnskabernes rigtighed***Erklæring om regnskabernes rigtighed**

3.9.5. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

⁽⁶³⁾ International termionuklear forsøgsreaktor.

⁽⁶⁴⁾ Rådets beslutning 2007/198/Euratom af 27. marts 2007 om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det (EUT L 90 af 30.3.2007, s. 58).

⁽⁶⁵⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets beføjelser og aktiviteter kan findes på dets websted: www.f4e.europa.eu

⁽⁶⁶⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽⁶⁷⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.9.6. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.9.7. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Supplerende oplysninger

3.9.8. Uden at drage ovenstående erklæringer i tvivl skal vi henlede opmærksomheden på følgende forhold. I november 2016 godkendte ITER-Rådet ⁽⁶⁸⁾ et nyt grundscenarion for ITER. Ifølge det nye grundscenarion for ITER opnås »First Plasma« ⁽⁶⁹⁾ i 2025, hvorefter den operationelle fase begynder, og byggefasen afsluttes i 2035. Ifølge det foregående grundscenarion fra 2010 skulle byggefasen afsluttes i 2020 ⁽⁷⁰⁾. Det nye grundscenarion anses for at være den hurtigste gennemførelse, der er teknisk mulig ⁽⁷¹⁾.

3.9.9. Fællesforetagendet F4E genbereggede sit bidrag til projektets byggefase til 12 milliarder euro (i 2008-værdier), en stigning i forhold til de 6,6 milliarder euro (i 2008-værdier), som EU-Rådet godkendte i 2010 ⁽⁷²⁾. Dette skøn tager ikke højde for uventede udgifter, selv om Kommissionen anførte, at det er passende med en margin på op til 24 måneder med hensyn til tidsplanen og på 10-20 % med hensyn til budgettet ⁽⁷³⁾.

3.9.10. Det Forenede Kongerige meddelte den 29. marts 2017 Det Europæiske Råd sin beslutning om at udtræde af EU og Euratom. Dette kan få væsentlig indvirkning på aktiviteter efter 2020 i fællesforetagendet F4E og ITER-projektet.

3.9.11. I april 2018 ⁽⁷⁴⁾ bemyndigede EU-Rådet Kommissionen til at godkende det nye grundscenarion på vegne af Euratom og bekræftede på ny sit tilsagn om at stille ressourcer til rådighed inden for rammerne af den næste flerårige finansielle ramme (FFR) uden at foregribe eventuelle efterfølgende forhandlinger om FFR'en, som vil fastlægge detaljerne for den fremtidige finansiering ⁽⁷⁵⁾.

3.9.12. Der er taget positive skridt til at forbedre forvaltningen og kontrollen af fællesforetagendets bidrag til projektets byggefase, men der er stadig en risiko for, at der i forbindelse med projektgennemførelsen kan opstå yderligere omkostningsstigninger og forsinkelser i forhold til det nuværende godkendte grundscenarion.

3.9.13. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

Bemærkninger om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning

3.9.14. Det endelige 2018-budget, der var disponibelt til gennemførelse, omfattede 706,2 millioner euro i forpligtelsesbevillinger og 847,4 millioner euro i betalingsbevillinger. Udnyttelsen af forpligtelsesbevillingerne og betalingsbevillingerne var på henholdsvis 98,4 % og 96,1 %.

⁽⁶⁸⁾ 19. møde i ITER-Rådet den 16.-17. november 2016. ITER-Rådet er ITER IO's ledelsesorgan.

⁽⁶⁹⁾ »First Plasma« er det trin i arbejdet med at bygge fusionsmaskinen, hvor det bliver muligt at teste dens centrale komponenter, og hvor den operationelle fase begynder.

⁽⁷⁰⁾ KOM(2010) 226 endelig af 4.5.2010.

⁽⁷¹⁾ Dette anføres i den femte årlige vurdering foretaget af en uafhængig evalueringsgruppe (31. oktober 2016) og i den rapport, som lederen af fællesforetagendet F4E's projektstyringsenhed forelagde for bestyrelsen i december 2016.

⁽⁷²⁾ Rådets konklusioner om status for ITER af 7. juli 2010 (ref. 11902/10).

⁽⁷³⁾ COM(2017)319 final af 14.6.2017 (ledsaget af Kommissionens arbejdsdokument SWD(2017) 232 final af 14.6.2017), kapitel V »ITER: vejen frem«.

⁽⁷⁴⁾ Det beløb på 6,6 milliarder euro (i 2008-værdier), som EU-Rådet bevilgede i 2010, danner i øjeblikket loft for fællesforetagendets udgifter indtil 2020.

⁽⁷⁵⁾ Rådet for Den Europæiske Union, 7881/18, vedtaget den 12. april 2018.

3.9.15. På grund af betydelige mangler i processen vedrørende planlægning af 2017-budgettet oversteg de endelige betalingsbevillinger, der var brug for i 2017 og 2018, væsentligt betalingsbevillingerne i de oprindelige budgetter. I 2018 udgjorde de yderligere betalingsbevillinger, som fællesforetagendet havde behov for, 160,7 millioner euro (dvs. 25 % over det oprindelige 2018-budget ⁽⁷⁶⁾).

3.9.16. I 2018 foretog fællesforetagendet F4E en reguleringsbetaling, hvorved 1 million euro i allerede godkendte og kontrollerede betalinger vedrørende befordringsudgifter for personalet blev overført fra administrationsbudgettet (kapitel 1.3 — Tjenesterejser og befordring) til det operationelle budget (kapitel 3.4 — Andre operationelle udgifter). Reguleringsbetalingen var imidlertid i strid med budgetprincippet om specificering.

Bemærkninger om forsvarlig økonomisk forvaltning og performance

3.9.17. Direktørens beslutning om at ændre ansættelsesstedet for en nyansat seniorleder fra Barcelona til Cadarache var ikke underbygget af passende dokumentation ⁽⁷⁷⁾, der kunne begrunde de ekstra lønomkostninger som følge af en anden justeringskoefficient ⁽⁷⁸⁾.

3.9.18. Ved udgangen af 2018 anvendte F4E stadig ITER-kreditsystemet som grundlag for overvågningen af sine projektfremskridt, selv om de eksterne eksperter, der var udpeget af F4E's bestyrelse, i flere successive årlige vurderinger anbefalede at indføre et Earned Value Management-system, der afspejler tekniske eller fysiske fremskridt i kombination med de afholdte omkostninger og udgifterne i forbindelse med disse fremskridt. I 2018 understregede eksperterne igen, at den vigtigste fordel ved at have et Earned Value Management-system er, at det klart måler resultater ⁽⁷⁹⁾, og de opfordrede på ny til indførelse af et performancemålingssystem, der er knyttet til finansielle og tekniske fremskridt i stedet for ITER-kreditter. Derfor nedsatte bestyrelsen en intern ad hoc-gruppe, der fik til opgave at gennemgå F4E's performancerapportering.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.9.19. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Revisionsrettens bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

⁽⁷⁶⁾ Fællesforetagendet F4E's oprindelige 2018-budget, som blev vedtaget af bestyrelsen den 1. december 2017, udgjorde 634,1 million euro.

⁽⁷⁷⁾ I december 2018 understregede bestyrelsen fællesforetagendet F4E's behov for nøje at overvåge sine administrationsomkostninger i overensstemmelse med anmodningen om omkostningsbegrænsning i Rådets konklusioner af 12. april 2018 (Rådet for Den Europæiske Union 7881/18).

⁽⁷⁸⁾ Justeringskoefficienten er 91,7 % for Barcelona, mens den er 116,7 % for Cadarache.

⁽⁷⁹⁾ Syvende årlige vurdering foretaget af en uafhængig evalueringsgruppe (30. november 2018)

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltninger (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat/Ikke relevant)
2015	I bemærkningerne til årsregnskabet afspejler tabellen og oplysningerne under rubrik 4.3.1.1. »ITER-anskaffelsesordninger (ITER-organisationen)« de underskrevne anskaffelsesordninger (3. kolonne) og de anskaffelsesordninger, der er krediteret indtil videre (4. kolonne). Tabellen viser imidlertid ikke, hvordan de igangværende arbejder konkret skrider frem. I regnskabet for 2015 har F4E suppleret disse oplysninger med en vurdering af det igangværende arbejde, som tager hensyn til de samlede udgifter til kontrakter vedrørende anskaffelsesordninger, og et diagram, der viser opfyldelsen af milepælene for hver af de anskaffelsesordninger, der er undertegnet med ITER IO.	Afsluttet
2015	Der er drøftelser i gang med ITER IO om det system, der skal levere oplysninger om værdien af aktiviteterens gennemførelsesgrad (Earned Value Management), med henblik på at forbedre fordelingen af milepæle for bevillinger under varigheden af en indkøbsordning.	Afsluttet
2015	Udbud med forhandling udgjorde 45 % af de 84 operationelle udbud, der blev iværksat i 2015 (58 % i 2014). Fællesforetagendet har nedsat procenten af udbud med forhandling i 2015, men der skal gøres en indsats for at gøre de operationelle udbud mere konkurrencedygtige. I forbindelse med tilskud blev der i gennemsnit modtaget 1,4 forslag pr. indkaldelse. Undersøgelsesresultat: I 2017 udgjorde udbud med forhandling stadig 47 % af de 47 operationelle udbud, der blev iværksat i 2017 (2016: 45 %). I 2017 tog fællesforetagendet initiativ til at nedsætte procenten af udbud med forhandling, men der skal dog gøres en indsats for at gøre de operationelle udbud mere konkurrencedygtige. I forbindelse med tilskud blev der i gennemsnit modtaget 1 forslag pr. indkaldelse.	Ikke relevant
2015	Afgørelsen om gennemførelsen af Fusion for Energy-industripolitikken og politikken for intellektuelle ejendomsrettigheder og formidling af oplysninger blev vedtaget af fællesforetagendets bestyrelse den 27. juni 2013. En konsekvensvurdering af gennemførelsen af disse politikker, er ved at blive udført.	Afsluttet
2016	I juni 2015 vedtog fællesforetagendet F4E's bestyrelse en strategi for bekæmpelse af svig med tilhørende handlingsplan. De fleste af handlingerne blev udført i 2016. Fællesforetagendet har imidlertid ikke indført et specifikt værktøj, der kan gøre det lettere at overvåge dets handlinger vedrørende udbud, især med relation til risikovurdering og udbuddenes evaluerings-, forhandlings- og tildelingsfaser.	Afsluttet
2017	Fællesforetagendet F4E fulgte ikke systematisk op på interesseerklæringerne fra den øverste ledelse.	Afsluttet
2017	På grund af væsentlige mangler i de interne kommunikationsstrategier blev relevante oplysninger om de anslåede omkostninger til de kommissioneringsfasen ikke formidlet i organisationen. Følgelig havde fællesforetagendet ikke opført en hensættelse til en sådan forpligtelse i regnskaberne for tidligere år.	Afsluttet

Fællesforetagendets svar

3.9.15. F4E vil gerne understrege, at svaghederne i budgetplanlægningen startede i 2017-budgettet og medførte mangel på betalingsbevillinger i 2018, men at situationen er blevet korrigeret i 2019-budgettet.

F4E er taknemmelig for Euratoms supplerende bidrag til 2018-budgettet, der muliggjorde en forsvarlig og rimelig likviditetsstyring gennem hele året. F4E vil desuden gerne anføre, at manglen på betalingsbevillinger ikke ville have haft nogen indvirkning på eller medført nogen risiko for F4E's forpligtelser i henhold til i artikel 11 i F4E's finansforordning, idet der blev betalt 137 mio. EUR til ITER-organisationen som forskud på kontantbidragene i 2019.

Betalingsprognosesystemet har fået et helt nyt design og er blevet integreret i det nye finansielle forvaltningsredskab, ECOSYS. Sammen med den nye organisatoriske struktur, der forbedrer samspillet mellem projektgrupperne og indkøbsenheden, som forvalter kontrakterne, sikrer dette en korrekt budgetplanlægning, og systemet er allerede blevet anvendt til at fastlægge indtægterne i 2019-budgettet.

3.9.16. F4E mener ikke, at reguleringsbetalingen af et samlet beløb og med uspecificerede konti var det mest optimale redskab til at tildele udgifter til kapitel 3.4 på grund af den tilsyneladende manglende gennemsigtighed.

Med henblik på øget gennemsigtighed og løbende forbedring vil forretningsafdelingen i løbet af 2019:

- først forbedre redskabet til forvaltning af tjenesterejser (MiMa), så udgifterne til tjenesterejser, der identificeres som projektrelaterede, kan bogføres direkte under afsnit 3
- tydeliggøre beskrivelserne under afsnit 3.4 i budgetbemærkningerne
- til det endelige årsregnskab for 2018 tilføje en beskrivelse af de udgifter, der er afholdt over budgettets kapitel B034 — Andre (operationelle) udgifter, herunder tjenesterejser, med henblik på at fremhæve denne ændring i budgetlægningsmetoden
- udforme en politik for, hvad der bør betragtes som projektrelateret, så operationelle tjenesterejser kommer til at falde ind under afsnit 3 og administrative tjenesterejser under afsnit 1
- gennemgå F4E's forpligtelses- og betalingsprocesser for at afspejle den administrative karakter af visse poster under det operationelle afsnit 3.4.
- udarbejde en særlig rapport om anvendelsen af afsnit 3.4.

3.9.17. F4E anerkender, at beslutningen om at ændre ansættelsesstedet for et vigtigt medlem af ledelsen fra Barcelona til Cadarache ikke var tilstrækkeligt dokumenteret, idet det var ansættelsesmyndighedens beføjelse at afgøre ansættelsesstedet alt efter projektbehovene, som angivet og beskrevet i stillingsopslaget.

På det tidspunkt var F4E løbet ind i vanskeligheder med poloidal feltspoleprojektet (Poloidal Field) til 200 mio. EUR, som udgjorde en alvorlig risiko for tidspunktet for ITER's første plasma med en potentiel omkostningsrisiko.

Derfor besluttede direktøren at anmode den udvalgte ansøger om straks at begynde i Cadarache for at sikre fuld opmærksomhed på Poloidal Field-krisen, herunder egen personlig tilstedeværelse på stedet, for at berolige både F4E's personale og de industrielle partnere.

3.9.18. F4E arbejdede tæt sammen med ad hoc-gruppen, som var nedsat af bestyrelsen. Ad hoc-gruppen fremkom med et forslag til et nyt Earned Value Management-system (EVM). Dette forslag blev anbefalet af stabsudvalget og blev godkendt af F4E's bestyrelse i april 2019. Dette nye og mere meningsfulde EVM-system:

- overvåger fremskridtene med leveringen af F4E's bidrag i naturalier
- giver performanceparametre for tidsplanen
- anvender en mere detaljeret kreditopdeling for bedre at kunne overvåge fremskridt
- forbinder og sammenligner udgifterne for de fremskridt, der er gjort.

F4E har implementeret EVM-systemet på grundlag af ad hoc-gruppens forslag, og resultaterne af det forelægges nu rutinemæssigt for bestyrelsen.

Vedtaget af Afdeling IV, der ledes af Alex BRENNINKMEIJER, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg på mødet den 24. september 2019.

På Revisionsrettens vegne

Klaus-Heiner LEHNE

Formand

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA